ENGLISH

S.	Lesson/Chapter	Objectives/Learning Outcomes	Methodology Teaching Aids		Activity
No	Name				
1.	A Letter to God	.To enhance familiarizing with specific background information of author	-The story would be read aloud.The background of the author would be given.The moral of the story would be discussed.To make them understand the importance of faith.	-Explanation -Discuss Lencho's character	-Tell them to write a letter to oneself.
2.	Nelson mandela	 -to recognize the technique of repetition as an element of style -analyze the role that Mandela played in south African politics during and after Apartheid 	-The background knowledge of the author and his works would be given.	Explanation of the chapter. Group discussion on Nelson Mandela.	-to find out other freedom fighters.
3.	Poetry Dust of snow Fire and ice	 -to encourage the students to appreciate poetry and read aloud with proper intonation -to prepare the students for poetic forms and adept them with the figures of speech, rhyme and rhythm -to read and recognize the purpose of economy of words and the hidden pathos and nuances of the lines, correlating them with author's background and personal experiences. 	 -pre-reading activity would be the first step where in the students would delve deep into the title of the poem and make an interpretation of the title as it indicates the subject and theme. -The background of the poet would be discussed. -silent reading of the poem by the students within five minutes and listing the difficult terms. 	 -Audio visual representation -of the poem -the figures of speech and rhyme scheme would be discussed. 	-The learners would discuss in their groups and draw a comparative analysis of the discussion in the class.
5.	Two stories about flying	 -To enhance familiarizing with specific background information of author. -to recognize the technique repeatitionAs an element of style. 	-The background of the author would be given.The story would be read aloud.Difficult words would be listed and explained. The moral of the story would be discussed.	 -Audio visual representation origin of plane. -video clip of the story 	-Group discussion about flying.

6.	(GRAMMAR) Determinants.	 -to establish a clear understanding of determinants. -to enable the learners -to identify the types of determiners and use them in sentences. 	 -the session would be started with an audio-visual song of determiners. -Quiz on determiners would be conducted. The learners would be asked to arrive at the rules. (inductive method) 	-worksheets for all range of learners.	-through the drills, the learners would be practice determiners.
7.	Direct and indirect speech	 -Distinguish between both direct and indirect speech. -To list rules for converting the direct speech into indirect speech and vice versa. -To demonstrate conventions of English grammar and usage when writing or speaking. 	-Make copies for every two students and divide the students in pairs.	-use of blackboard for drills.	-give them sentences to change from direct to indirect speech.
8.	Modals	 -To analyze the proper usage of modals expressing ability. -Students will demonstrate an ability to reason deductively using modal forms. Differentiate the modals by identifying the language around them. 	Introduction to all the modals. Students will be exposed to its usage that constitutes ability and possibility.	Use of blackboard for explaining modals.	Showing the video clip to the students. Students will predict the outcome of the video.
9.	Tenses	Students will be able to identify the verb and tense in a sentence. Students will be able to write a sentence using past,present or future tense. Distinguish between four verb tenses.Identify incorrect and correct tense in sentences.	Leading students into discussion. so that they can find patterns in the words.	Use of blackboard and charts	Showing some video clips

10.	From the diary of Anne Frank	 To allow problem solving identifying the problem; considering the options; weighing the pros cons of each option; reaching a decision. The learners would be able to enhance their problem solving skills. 	The students would interpret the tittles of the lessons. The background of the author would be given.	Explanation of the lesson with difficult words	Class reading with suitable expression, pronunciation and intonation.
11.	The Hundred Dresses I And II	To facilitate making connections between similar situations in different storylines/life experiences. To help learners distinguish different perspectives; analyzing them.	The teacher would develop the format in sequence or discourse.	Class reading with suitable pronunciation with correct intonation. Their reading skills would be developed.	They would be able to inculcate the values of determination and will power.
12.	Writing Skills Formal letter	To enhance familiarizing with specific background information of author/book excerpt/history To express ideas fluently and spontaneously without difficulty in expressions, grammar usage, format usage, relevant vocabulary.	The session would start with a pre- writing activity to create an interest towards writing. The teacher would define what an article is and discuss the purpose of article writing. The different styles, subjects, purpose of article writing would be discussed. The teacher would explain the technique of accumulating ideas, focusing on ideas and facts, planning, organizing, evaluating, structuring and editing. They would be taught the importance and way of producing a finished piece of work with examples. The requirements of the content, beginning, body and end would be focused	Writing on facts (based on research) focusing the current social issues	Organize a debate in the class on the topic,the importance of writing.
13.	Glimpses of India	 -To enhance familiarizing with specific background information of author / book excerpt / history of India to guide the students to relate the characteristics of literature to larger cultural and human values 	 Pre- reading Activity: The session would start with an interaction on the ways you think we could help prevent the extinction of languages and dialects. The title of the prose would be open for class interpretation. The facilitator would develop the format of text 	Pair Activity (for all range of learners comprising: Activity: research with pictures and present it in the form of an	Assignment on cultural heritage of india.

		-identify the techniques used by the writer.	in sequence or discourse (spoken with reference to the ethical/global, public and personal domains of social and personal life.	article. Make a wall magazine on glimpses of India. Make a chart on the current news bulletin of the month.	
	POETRY:	To recognize the purpose of economy of words and the nuances of the lines that highlights the poems.	The learners would infer ideas and involve in an interactive session.	Discuss on the psychology of a child.	Write a paragraph describe avisit to zoo
14	A Tiger in the zoo			To make students	
15	The ball poem	The knowledge background of the poet would be given. The poem would be read aloud with proper intonation rhyme and rhythm. Difficult terms and words would be explained.	The title of the poem would be open for class interpretation. The knowledge background of the poet would be given. The poem would be read aloud with proper stress and intonation. The teacher would discuss the theme, poetic devices and structure and rhyme. The students would be able to grasp the theme and meaning of the poem	showing gratitude to their parents	Understand the rhyme scheme.
16	Amanda	The knowledge background of the poet would be given. The poem would be read aloud with proper intonation rhyme and rhythm. Difficult terms and words would be explained.	The students would be able to grasp the theme and meaning of the poem. They would be able to read the poem with proper tone and rhyme and develop an interest in poetry.		

17	Animals	To read and recognize	To facilitate making	Explanation with	Write an essay on
		the purpose of	connections between	correct intonation.	the significance of
18	The tale of	economy of words and	similar situations in		trees.to identify the
	custard the	the hidden pathos and	different		the poem.
	dragon	and model paties and			I
		Nuances.	storylines/life Experiences.		
	GRAMMAR	-to enable the students to use Passive Voice appropriately and understand the	The teacher writes two sentences on the board: . People speak Japanese in Japan.	The students would be able to identify	Through video clips they will better
		changes that occur when transforming	. Shakespeare wrote Romeo and Juliet.	and comprehend	understand
		sentences from active to passive voice.	The students are asked to present another way	and passive voice	Active&passive
10	Active/Passive	-enable the students to comprehend the use	to say the two sentences.	with the use of	voice.
19	Voice	report, news headlines and Notices.	The rules are derived (Inductive	blackboard.	
20	Madam rides	history	The session would begin with an interactive	explanation	Group discussion
	the bus	to recognize the	session wherein the learners would interpret the		on madam rides the
		-to recognize the	title of the lesson.		bus.
		technique of repetition	The background knowledge of the author and his works would be given. The facilitator would		
		As an element of style.	develop the chain of events, with TEXT		
			sequence or discourse/spoken with reference to		
			the educational and personal domains.		
			Difficult words and terms would be discussed. The prose will be explained. All possible		
			questions and answers would be discussed and		
			assigned.		
21	The sermon at	-To enhance familiarizing with specific	Pre- reading Activity:	Explanation with	
	Banaras	background information of author	The session would start with an interaction on	correct intonation	Dain activity for
		/ book excerpt / history of India	the ways you think we could help prevent the extinction of languages and dialocts		rair activity for
		to guide the students to relate the	The title of the prose would be open for class		SILUCIIIS
		characteristics of literature to larger	interpretation.		
		cultural and human values	The facilitator would develop the format of text		
		-identify the techniques used by the writer.	in sequence or discourse (spoken with reference to the ethical/global, public and personal domains		

			of social and personal life.		
22	The proposal	To read and recognize the purpose of economy of words and the hidden pathos andNuances.	To facilitate making connections betweensimilar situations in differentstorylines/lifeexperiences.	To read aloud	Write down an essay on the proposal
23	A triumph of victory	-to guide the students to relate the characteristics of literature to larger cultural and human values.	The session would begin with an interactive stage where in the students would discussion the topic of pets. The title of the lesson would be opened to the class for interpretation. The background knowledge of the author would be given. The prose would be explained. Difficult words would be listed and explained. The moral of the story would be discussed.	Dicussed with the students	to assign an essay
24	The Thief's story	to guide the students to relate the characteristics of literature to larger cultural and human values -identify the techniques used by the writer.	The facilitator would develop the format of text in sequence or discourse (spoken with reference to the ethical/global, public and personal domains of social and personal life.	Discuss the character of Hari Ram	Show the video of the chapter.
25	Foot prints without feet	 -To allow problem solving: identifying the problem; considering the options; weighing the pros and cons of each option; reaching a decision. The learners would be able to enhance their problem solving skills 	The session would start with an interactive session wherein the students would interpret the titles of the lessons. The back ground of the author would be given. The them end storyline would be explained.	Class Reading with suitable expression, pronunciation and intonation.	Video clips
26	The making of scientist	The learners would be able to enhance their problem solving skills	The back ground of the author would be given. The them end storyline would be explained.	They would be able to inculcate the values of determination and will power. Their Reading skills would be developed	Group discussion
27	The Necklace	-To enhance familiarizing with specific background information of author	The background of the author would be given. The story would be read aloud. The theme and	Explained and	To talk about some

		/ book excerpt /	 underlying meaning would be discussed. Difficult words would be listed and explained. The moral of the story would be discussed. They would be able to determine the tone of a short story. 	discussed with students.	related incidence.
28	The Hack driver	To help learners distinguish different perspectives; analyzing them; drawing conclusion/s	The session would begin with an interactive phase wherein the learners would interpret the title of the story. They would be able to comprehend theironwork	Discuss the life of the driver	See the lesson through multimedia.
29	Bholi	The background of the author will be explained. Through the story the students will understand the feelings of the children.	The background of the author would be given. The story would be read aloud. The theme and underlying meaning would be discussed. Difficult words would be listed and explained. The moral of the story would be discussed.	Explained and discussed with students	Their reading skills would be developed

SCIENCE

PHYSICS

S.	Lesson/	Objectives / Learning Outcomes	Methodology	Teaching Aids	Activity
No	Chapter				
	Name				
01	REFLECT	Students wil be able to:	Demonstration	In addition to the general	Through Lab activity,
	ION/	• Learn the concept of optics and its types with	method	teaching tools like white	identification of different types of
	REFRACT	optical phenomenon-		board, marker, green board,	mirrors with touching and without
	ION	• Differentiate between Reflection and Refraction	Lecture method	chalks, duster, smart board	touching.
		• Explain dispersion of light		etc, the teacher will use	Through multimedia, interaction
		• Verify laws of reflection	Brainstorming method	optical devices like mirrors,	with pupils about terms and
		Definition of reflecting surface (Mirror) and its type		lenses, prism etc.	symbols regarding theme of
		 Learn concept of different rules for ray 	Deductive method		chapter.

		diagrams.		The references used will be,	Moral discussion regarding
		• Establish relation between specified terminology	Problem solving	by Science and Technology	scholastic and co-scholastic
		like		text book for class X.	behavior.
		• $f = \pm R/2$			Discussing regarding solving
		• $1/f = 1/v + 1/u$			problems
		• $m = -v/u = h/h$			
0	HUMAN	• Concept of dispersion of light.	Demonstration	In addition to the general	Through multimedia,
2	EYE	• Cause of dispersion of light.	Method	teaching tools like white	clarification of concepts of
	AND	• Concept of spectrum (VIBGYOR), its range of	Lecture method.	board, marker, greenboard,	rainbow and spectrum with its
		vision.	Brainstorming.	chalks, duster, smart board	Ideas of optical phenomenon.
		• Sequence of VIBGYOR in terms of wavelength		etc. the teacher will use	ideas about terms and sumbals
		(λ) , frequency (v) and speed of light(c) and		optical devices like prisin	related to learning objective
	WORLD	refractive indices. Concept of Newton's		The references used will be	related to rearning objective.
		experiment of recombination of prism.		Concept of physics by	
		• Concept of formation of rainbow.		H.C.Verma.	
		• Concept of angle of deviation inrough		Science and Technology text	
		dispersion of light.		book for class X.	
		Concept of atmospheric refraction.	Demonstration		Interaction with pupils by
		Factors affecting atmospheric refraction.	method		performing activity for active
		Fluctuation of reflection.	Lecture method.		participation of pupils.
		Cause of twinkling.	Brainstorming		
			method		
		Concept of scattering of light.	Lecture cum		Interaction with pupils by
		Tyndall effect	demonstration		performing activity for active
		Scattering of bluish part and reddish part of	method.		participation of pupils.
		VIBUYOR Concert of ennoemence of deals slow	Discussion followed		
		Concept of appearance of dark sky.	og performing		
			active participation		
			of students will be		
			made possible.		
0	ELECTR	Make it sure that the students learns the concepts	Demonstration	In addition to general	By performing Labactivity, I
3	ICITY	given-	method .	teaching tools like white	interaction with students about
•		✓ Charge is quantized		board,marker,greenboard,ch	terms and symbols related to the
		✓ Charge is conserved	Lecture method.	alks, duster etc. the teacher	topic.
		✓ Charge is additive		will use electrical devices	Group activity
		✓ Flow of charge through a metallic wire.	Brainstorming	like Ammeter,	
		✓ Direction of current	method	Voltmeter, electric cell, batter	It includes project
		 Definition of the SI unit of current 		y,plugkey,connecting wire	work, experiment, survey, action

	 ✓ Drawing of the components of electric circuit and their symbols ✓ Drawing circuit diagram ✓ Textbook numerical problems related to the ✓ Topic 		etc. The reference book by Science and technology text book for class X.	 plan etc. It includes identifying the problem testing/experimental,observation analysis and conclusion and inference, making a theory. It includes Observation skills Experimental skills Understanding skill-viva voce Analytical skill Knowledge application Computational skills Drawing conclusion
N g	 Make it sure that the students learns the concepts given- ✓ Brief ideas of source charge and field charge. ✓ How electric potential can be determined in an electric field. ✓ Definition of electro potential and its S.I. unit ✓ State mathematical expression of an electric potential. ✓ Concept of potential difference. 	Lecture method Brainstorming method	In addition to general teaching tools like white board, marker, greenboard, chalks, duster etc. the teacher will use electrical devices like Ammeter, Voltmeter, electric cell, battery, plug- key, connecting wire etc. The reference book will be- Concept of physics by H.C.Verma Science and technology text book for class X	Through multimedia, interaction with students about terms and symbols related to the topic.
	 State ohm's law and its mathematical expression Difference between ohmic and non ohmic conductors. R = V/I and definition of S.I. unit of resistance R∞L R∞1/A Concept of resistors in series. S=I₁=I₂=I₃ V=V₁+V₂+V₃ 	Demonstration method Lecture method Brainstorming	In addition to general teaching tools like white board, marker, greenboard, chalks, duster etc. the teacher will use electrical devices like Ammeter, Voltmeter, electriccell, batter y, plugkey, connecting wire etc. The reference book will be- Concept of physics by	By performing Labactivity, interaction with students about terms and symbols related to the topic. Group activity It includes project work, experiment, survey, action plan etc. It includes identifying the problem testing/experimental observation analysis and

		1	
• Derivation of $R_S = R_1 + R_2 + R_3$		H.C.Verma	conclusion and inference,
Concept of resistors in parallel		Science and technology text	making a theory.
$V = V_1 = V_2 = V_3$		book for class X.	It includes
$I_{P} = I_{1} + I_{2} + I_{3}$			Observation skills
$1/R_{P}=1/R_{1}+1/R_{2}+1/R_{3}$			• Experimental skills
			• Understanding skill-viva
			voce
			Analytical skill
			Knowledge application
			Computational skills
			Drawing conclusion
			Through multimedia interaction
			with students about terms and
			symbols related to the tonic
 Make it sure that the students learns the concents	Domonstration	In addition to conoral	By performing
wake it sure that the students learns the concepts	mathad	tanching tools like white	L abactivity interaction with
f Concept of 5A and 15A circuits	L acture method	hoard marker greenboard ab	students about terms and
 Concept of SA and TSA circuits. Heat produced in a conductor in the form 	Proinstorming	alks duster at the teacher	sumbols related to the tonic
• Treat produced in a conductor in the form	Dramstorning.	will use electrical devices	symbols related to the topic.
$W - V O - V I t - I^2 P T$		like Ammeter	Crown activity
$\sqrt{\frac{W-VQ-VR-1}{M-1}}$		Voltmater alastriagall batter	It includes project
$\checkmark$ H ∞ P		v plugkey connecting wire	work experiment survey action
$\checkmark$ Hoot		y,plugkcy,connecting wite	nlan etc
$\checkmark$ Definition of electric power and its		cie.	It includes identifying the
S Lupit			n menudes identifying the
$\checkmark$ Expression for power(P)			observation analysis and
$\mathbf{D} - \mathbf{V}\mathbf{I} - \mathbf{I}^2 \mathbf{D} - \mathbf{V}^2 / \mathbf{D}$			conclusion and inference making
$1 - \sqrt{1 - 1} K - \sqrt{7} K$ 1KW/b-2 6x10 ⁶ I			a theory
1K WII-5.0X10 5			a theory.
		The reference book will be	Observation skills
		Concept of physics by	• Observation skins
		H C Verma	
		Science and technology text	• Understanding skill-viva voce
		book for class X	• Analytical skill
		circuit diagram and its	• Knowledge application
		component	Computational skills
		Solve numerical based on	• Drawing conclusion.
		the topic from the text book	Through multimedia,
		the topic from the text book.	interaction with students
			about terms and symbols

					related to the topic.
0	MAGNE	Make it sure that the students learns the concepts	Demonstration	In addition to general	By performing
4	TIC	given-	method.	teaching tools like white	Labactivity, interaction with
•	EFFECT	✓ Concept of magnetic effect of current.		board,marker,greenboard,chal	students about terms and
	S OF	 Concept of terms and symbols related to 	Lecture method.	ks,dusteretc. ,the teacher will	symbols related to the topic.
	CURREN	the magnetic effect of current.		use electrical devices like	Group activity
	T	 Magnetic field lines and its properties 	Brainstorming.	Ammeter, Voltameter, electric	It includes project
		✓ SNOW RULE		cell,battery,plugkey,connectin	work, experiment, survey, action
		✓ RTH RULE		g wire	plan etc.
		✓ Concept of patterns of field lines around a		,magnet,electromagnet,coils,s	It includes identifying the
		bar magnet, a long straight wire and a		olenoidetc.	problem
		circular loop.		The reference book will be-	testing/experimental,observation
				Concept of physics by	analysis and conclusion and
				H.C.Verma	inference, making a theory.
				Science and technology text	It includes
				book for class X.	Observation skills
				circuit diagram and its	• Experimental skills
				component.	Understanding skill-viva voce
				Solve numerical based on the	Analytical skill
				topic from the text book.	Knowledge application
					Computational skills
					Drawing conclusion.
					Through multimedia, interaction
					with students about terms and
					symbols related to the topic.
		Make it sure that the students learns the concepts	Demonstration	In addition to general	By performing
		given-	method.	teaching tools like white	Labactivity, interaction with
		✓ Statement of Fleming's left hand rule.	Lecture method.	board,marker,greenboard,ch	students about terms and symbols
		 Description of principle, construction and 	Brainstorming.	alks,dusteretc,the teacher	related to the topic.
		working of an electric motor.		will use electrical devices	Group activity
		 Concept of electromagnetic induction with 	Discussion followed	like Ammeter, Volt-	It includes project
		different activities.	by performing	meter,electriccell,battery,plu	work, experiment, survey, action
		✓ Statement of Fleming's right hand rule.	activity in which	gkey, connecting	plan etc.
		 Description of principle, construction and 	active participation	wire,magnet,electromagnet,	It includes identifying the
		working of an electric generator.	will be made	coils,solenoidetc.,magnet,el	problem testing/experimental
		 Domestic electric wiring. 	possible.	ectromagnet,coils,solenoid	,observation analysis and
				etc.	conclusion and inference, making
				The seference 1 - 1	a incory.
				I ne reference book will be-	it includes

05.	SOURCE S OF ENERGY	 Make it sure that the students learns the concepts given- Concept of source of energy and its characteristics. Meaning of calorific value and ignition temperature. Description of conventional source of energy with fossil fuels, their advantages and disadvantages. Thermal power plant and hydropower plant. Biomass as fuel, charcoal as a fuel. Biogas as an ideal fuel, merits of biogas-biogas plant. Hydroelectricity-merits and demerits. 	Demonstration method. Lecture method. Brainstorming. Discussion followed by performing activity in which active participation will be made possible.	Concept of physics by H.C.Verma Science and technology text book for class X. In addition to general teaching tools like white board,marker,greenboard,ch alks,dusteretc. the teacher will use solar equipment's like solar panels,solarcells,solar cookers etc. The reference book will be- Concept of physics by Science and technology text book for class X.	 Observation skills Experimental skills Understanding skill-viva voce Analytical skill Knowledge application Computational skills Drawing conclusion. Through multimedia, interaction with students about terms and symbols related to the topic. Oral questions- The teacher will do it to assess the understanding of the topic by the students. The areas of assessment will include Listening skill. Clarity of concepts Communication skills Content of knowledge. Attentiveness. Teamwork. Respect to peer. Appropriate body language. Chart Making The area of assessment will be Time management.
		$\checkmark$ Wind energy-merits and demerits-Wind	Demonstration	In addition to general	Correctness.
		 ✓ What energy-merits and demerits- What energy farm. ✓ Solar energy-merits and demerits. 	method.	teaching tools like white board,marker,greenboard,ch	The teacher will do it to assess the understanding of the topic by
		✓ Solar cooker and its construction and working	Lecture method.	alks, dusteretc. the teacher will use solar equipment's	the students. The areas of assessment will
		✓ Solar cells, itsuses, advantages and	Brainstorming.	like solar	include
		disadvantages.		panels,solarcells,solar	Listening skill.
		 Energy Irom oceans-11dal energy, Sea wave theory Ocean thermal energy uses 	by performing	COOKERS etc.	Clarity of concepts
		and short comings.	activity in which	The reference book will be-	Content of knowledge.

	$\checkmark$ Nuclear fusion and nuclear fission.	active participation	Concept of physics by	Attentiveness.
	 Description of environmental 	will be made	H.C.Verma	Teamwork.
	consequences.	possible.	Science and technology text	Respect to peer.
✓	Renewable and non-renewable energy		book for class X.	Appropriate body language.
	source.			Chart Making
				The area of assessment will be
				Time management.
				Presentation.
				Correctness.

CHEMISTRY

S.N 0	Lesson/ Chapter	Objectives / Learning Outcomes	Methodology	Teaching Aids	Activity
S.N 0	Lesson/ Chapter Name Chemical Reactions and Equations	 Objectives / Learning Outcomes students will be able to Differentiate between chemical and physical change State the condition for the chemical change Understand the need to write the chemical equations Write the chemical equations for different reactions Balance the chemical equations of different reactions State the different types of chemical reaction Understand the concept of redox reaction, 	 Methodology Activating Prior Knowledge by Random Questioning. Introducing the topic to be taught after getting the expected response from the students. Developing hypothesis by : Brainstorming 	Teaching Aids Multimedia NCERT Text book , Reference books Charts	Activity To demonstrate the burning of magnesium ribbon To observe the reaction between the zinc granules and sulphuric acid. To observe precipitation reaction To observe exothermic and endothermic reaction To perform and observe the following reactions and classify them into:
		 endothermic, exothermic and precipitation reactions. Understand the concept of corrosion along with the methods of its prevention 	Lecture Problem solving		combination reaction, decomposition reaction, displacement reaction and double displacement
		while the methods of his prevention.			reaction

2.	Acid Bases and Salts	 students will be able to Differentiate between acids and base with the use of indicators Understand the reaction of acids and bases with metals, metal carbonates and metal hydrogen carbonates Explain neutralization reactions Know the concept of pH. Differentiate between strong and weak acids. Understand the importance of pH in everyday life. Define salts and how they are formed. 	 Recall of Previous knowledge Explanation <ul> Demonstration On projector through virtual lab Laboratory method 	Multimedia NCERT Text book , Reference books Charts	To check the acids and bases using indicators Show the reaction of acid and base with metal. To show the reaction of sodium carbonate ,and sodium hydrogen carbonate with acids To show the neutralization reaction. To check the pH of different chemical and classify as acid or base on the basis of its pH value To show the heating of copper sulphate to make them understand the concept of water of crystallization
3.	Metals and Non-Metals	 Students will be able to : understand the physical properties of metal and non- metal write the reaction of metals with oxygen and water understand the reaction between metal oxide and water Define amphoteric oxides Elaborate displacement reactions Write electron dot structure. Understand the concept of formation of ionic compound State the physical properties of ionic compounds. Understand the occurrence of metals along with the methods of extraction. Define thermite reaction and its application in daily life Explain corrosion along with some method of prevention. 	 Recall of Previous knowledge Explanation Demonstration On projector through virtual lab Laboratory method 	Multimedia NCERT Text book , Reference books Charts	To check that aqueous solution of ionic compounds is good conductor of electricity. Make mnemonic for memorizing the reactivity series Videos related to the topic will be shown to the student.

4.	Carbon and Its Compounds	 Understand the concept of covalent bonding in carbon compounds. Explain versatile nature of carbon. Define functional group Understand the concept of homologous series and can write the homologous series of alkanes, alkenes and alkynes 	 Recall of Previous knowledge Explanation Demonstration On projector through virtual lab Laboratory method 	Multimedia NCERT Text book , Reference books Charts	Videos related to the topic will be shown to thStudents. Make a model of few saturated and unsaturated hydrocarbon using plastic ball or clay.
5.	Periodic Classification Of Elements	 students will be able to Understand about the importance of classification of elements State the Dobereiner's law of classification Understand the Dobereiner'straid its advantages and disadvantages State the Newland's Octave law Understand the Newland law of classification, its advantages and disadvantages Understand the Mendeleev's periodic classification and its statement Understand the properties of Mendeleev's periodic table, its merits and demerits State the modern periodic law Understand the gradation in properties in modern periodic table. 	 Recall of Previous knowledge Explanation Demonstration On projector through virtual lab Laboratory method 	Multimedia NCERT Text book , Reference books Charts Periodic table	Make a model with the help of different size of balls to show the varying trends of atomic radius in group and periods.

BIOLOGY

S. No	Lesson/ Chapter Name	Objectives / Learning Outcomes	Methodology	Teaching Aids	Activity
1	Life Processes	 Students will be able to: Identify vital life processes Study the different modes of nutrition Discuss the respiratory organs, mechanism of respiration and some common respiratory disorders in human beings 	 Demonstration method Explanation method Discussion method Laboratory method 	 Multimedia Text book Pdf Screen presentations 	 Demonstrate that light is essential for the process of photosynthesis Demonstrate that carbon dioxide is given out during respiration. Digestive system word search puzzle by the students. Demonstration of the process of

		• Differentiate between the process of transportation and excretion taking place in plants and animals			 transportation in plants. Demonstration of the process of transpiration in plants. Preparation of a temporary mount of a leaf peels to show stomata.
2.	How do Organisms Reproduce?	 Students will be able to: Study the asexual mode of reproduction in organisms Discuss sexual reproduction in plants Explain sexual mode of reproduction in humans 	 Demonstration method Explanation method Discussion method 	 Multimedia Text book Pdf Screen presentation 	 Study of prepared slides of Binary fission in Amoeba and budding in hydra. Study stamens and pistils in a flower. Identification of different parts of an embryo of a dicot seed. Using chart study the different reproductive parts of male and female reproductive system.
3.	Heredity and Evolution	 Students will be able to: Explain variation and its importance Discuss DNA as a genetic material Illustrate bacterial transformation with Griffith's Experiment Explain Mendel's Laws of Inheritance Study the mechanism of sex determination 	 Demonstration method Explanation method Discussion method 	 Multimedia Text book Pdf Screen presentation 	Express mono-hybrid cross using clay.

4.	Our	Students will be able to:			
	Environment	 Study of various types of wastes being added to the environment Ecosystem and its various components Inter-relationships between organisms in the form of food chain and food web Discuss the damage caused to the environment by human activities Explain the reasons for ozone depletion 	 Demonstration method Explanation method Discussion method 	 Multimedia Text book Pdf Screen presentation 	 Poster making on "Save the Environment". Debate on "Alternative to Plastics". Food web explanation through chart preparation.
5.	Management of Natural Resources	 Students will be able to: Management of garbage disposal Explain the necessity of resources Study distribution of forests, wildlife and their sustainable management Study the method of rainwater harvesting Discuss the importance of fossil fuels like coal, and petroleum. 	 Demonstration method Explanation method Discussion method 	 Multimedia Text book Pdf Screen presentation 	 Preparation of fact file on a. List of extinct and endangered species. b. List of sanctuaries and national park

SOCIAL SCIENCE

S.No	Lesson/Chapt er Name	Objectives/Learning Outcomes	Methodology	Teaching Aids	Activity
1	The Rise Of Nationalism In Europe	 To trace the emergence of nationalism in Europe. To understand the nature of national states developed in 18th century. Comprehend the role of great national leaders of Europe such as Napoleon, Mazzini and so on. Appreciate the role of romanticism and importance of national symbols and icons. 	Interactive and Discussion	 Multimedia Concept of Map Picture Comprehension 	 To read the Chapter thoroughly. To revise the Chapter. To learn and revise the terms like Boycott, Beggar. Learn important dates.
2	Nationalism In India	 To understand the characteristics of Indian nationalism through the case study of Civil Disobedience Movement. To analyse the nature of diverse social movements of the time. To get familiarise with the writings and ideals of different political groups and individuals notably by Mahatma Gandhi. 	Interactive and Discussion	 Multimedia Concept of Map Picture interpretation 	 To read the Chapter thoroughly. To revise the Chapter. To learn and revise the terms like Boycott, Beggar. Learn important dates.
3	The Age Of Industrialisatio n	 To discuss two patterns of industrialisation, one in the imperial country and another in India, a colony. Trace relationship among different sectors of production. To distinguish between impact of industrialisation on England and on India. 	Discussion and Explanation	 Multimedia Concept of Map Picture Comprehension Debate- Topic:" Industrial Development Vs Environment Protection" 	 To read and revise the Chapter. Learn all important terms like orient, stapler. Practice all additional questions like Q. What are trade guilds? Q. Who invented the Spinning Jenny?

4	Power Sharing	 To know why and how power is shared in democracies. To understand the working of spatial and social power sharing mechanism. 	Interactive and Discussion	 Multimedia Concept of map Preparation of Scrap book/ Classroom Bulletin Board. PowerPoint presentation- Topic: "Power Sharing Arrangement in Belgium and Srilanka". 	 To read and revise the Chapter. Learn all important terms. Practice all additional questions.
5	Federalism	 To analyse Federal provision and Institutions. To understand the new Panchayati Raj Institution in rural and urban areas. To understand the objective of decentralisation. 	Interactive and Explanation	 Multimedia Concept of map Worksheet on Classification of the Federal form of the Government. Picture / Cartoon interpretation (It can integrate with Art) 	 To read and revise the Chapter. Learn all important terms. Practice all additional questions like Q. What does the 'Coming together' involve? Q. What if Federalism?
6	Political Parties	 To understand the importance of political parties in a democracy. To comprehend the various types of party system. To evaluate the merits and demerits of each type of party system. To understand the national and regional political parties in India. 	Interactive and Discussion	 Multimedia Concept of map Picture/ Cartoon interpretation Use of Flash cards Skit/ Street play 	 To read and revise the Chapter Learn all important terms. Practice all additional questions.

7	Outcomes Of Democracy	 To realize the importance of citizen's participation in decision making. To evaluate the functioning of democracies in comparison to alternative forms of governments. Distinguish between sources of strength and weaknesses of Indian democracy. 	Discussion and Explanation	 Multimedia Concept of map Picture Interpretation Discussion based on research. (It can integrate with English) 	 To read and revise the Chapter. Learn all important terms. Practice all additional questions like Q. What should be the basic outcome of democracy? Q. What is meant by transparency?
Geogra	aphy				
8	Resources And Development	 > Understand the use of the resource. > Classify the resource into different groups. > Suggest measures to check its wastage & preserve for future. > Identify areas where the resource is depleted. > Identify what measures should be adopted to check the erosion. > How different kinds of erosion are degrading the soil. 	 Discussion Brain Storming Concept Formation Concept Mapping 	 Map work, Serene presentation Multimedia chart Pdf. Map concept 	 A role play on a resource, exhibiting its importance and need for conservation. Multimedia chart map to show the types of soil in India.
9	Water Resources	 The students will be able to learn about the sources from which their area is receiving water. Understand the ratio between demand and supply of water. Understand the need of water conservation. Realize the need to maintain fresh water conservation. Generate awareness on rainwater conservation. Acquire the knowledge of the distribution of 	 Discussion Brain Storming In-test Questions Concept Formation Concept Mapping 	 Map work, Serene presentation Multimedia chart Pdf. Map concept 	 Make a diagram of Rainwater harvesting technique. Locate major dams and multipurpose projects of India Debates (A debate on "Dams are the best ways for utilization of river water").

10	Agriculture	 rivers and the dams constructed on them. Understand the need to utilize the rivers or underground water in different parts of India. Understand the characteristics of Indian farming in specific regions, their outcomes, positive and negative impacts. Analyze the reasons for poor output Gain experience of inputs in farming How farming methods depend on the kind of crop, soil and climate? 	 Discussion Brain Storming In-test Questions Concept Formation Concept 	 Map work, Serene presentation Multimedia chart Pdf. Map concept 	Show distribution of major crops on Indian Political map.
11	Minerals And Energy Resources	 To understand the mode of occurrence of minerals. To Classify minerals and energy resources. To understand the need and methods of conservation of minerals and energy resources. 	Mapping <ul> Discussion <ul> Interactive <ul> method 	 Map work, Serene presentation Multimedia chart Pdf. Map concept 	 Map filling for major minerals in India. To make a chart of major minerals.
12	Manufacturing Industries	 To know about the contribution of industries to the National Economy. To know about the factors of industrial location To understand the steps taken to check environmental degradation 	 Interactive method Inductive method Deductive method 	 Map work, Serene presentation Multimedia chart Pdf. Map concept 	 On the map of India, show the software technology parks of India. Slogan writing on environmental pollution caused by industrial wastes. On the map of India to show major industries of India.

13	Lifelines Of National Economy	 To understand the meaning and significance of transport and communication. To make a comparison of the different modes of transport and communication. To understand their role in enhancing trade and commerce and also tourism. 	 Discussion method Interactive method 	 Map work, Serene presentation Multimedia chart Pdf. Map concept 	Write the merits and demerits of roadways and railways.
Econor	nics				
14	Development	 Become familiar with basic concepts like development, per capita income, literacy rate, HDI, IMR, and sustainable development. Appreciate the different perspectives on Development. Understand the different indicators of development. Compare economic non-economic indicators of development. Correlate Quality of life to HDI. Identify the significance of sustainable development. 	 Discussion Brain Storming In-test Questions Concept Formation 	 Map work, Serene presentation Multimedia chart Pdf. Map concept 	Compare the Development indicators for India with developed countries of the World.
15	Sectors Of The Indian Economy	 To understand the significance of the services sector in the Indian Economy. To identify the challenges faced in trying to raise employment level in India. To distinguish between organized and unorganized as well as Public and Private sectors. 	 Discussion Brain Storming In-test Questions Concept Formation 	 Map work, Serene presentation Multimedia chart Pdf. Map concept 	 Read the chapter thoroughly. Compare the different sectors of the Indian economy with the help of a bar diagram.

16	Money And Credit	 To explain the role of money as a medium of exchange. To identify the modern forms of money. To understand the role and importance of self-help groups in improving the economic life of the rural people. 	 Interactive method Inductive method Deductive method 	 Map work, Serene presentation Multimedia chart Pdf. Map concept 	 What are the modern forms of money? What are informal sources of credit?
17	Globalisation And The Indian Economy	 To familiarize students about the basic concepts like globalization, liberalization, privatization, MNC and trade barriers. To understand the merits and demerits of MNC's in India. To identify the significance of WTO. 	 Discussion In-test Questions Concept Formation 	 Map work, Serene presentation Multimedia chart Pdf. Map concept 	Preparing a bulletin board on "Finding a logo, relating it to the company and finding its origin".

MATHEMATICS

S.No	Name of the	Objectives/ learning outcomes	Methodology	Teaching Aid	Activity/Practical
	Chapter				
1.	Real numbers	 Definition of natural number, whole numbers, Integers, rational numbers, irrational numbers, Real numbers, odd numbers, even numbers, prime numbers, co- prime numbers, composite numbers. Different types of decimals. Rational and irrational decimals. To find HCF by using EDA 	Question-answer method , inductive- deductive method and Problem solving method.	Green Board , Chalk, Duster, Charts , Smart Board, Projector etc.	 To find the H.C.F of two numbers a = 28 cm and b = 6 cmexperimentally based on Euclid's Division

		 To find HCF and LCM of numbers by using FTA. Method of proving the given number as irrational number. Explanation of terminating and non terminating 			Lemma.
2.	Polynomials	 decimals. Number Syster Rational Numbers Mode Number Basic concepts and definitions related to the topic polynomials. Explanation of remainder and factor theorem. Relationships between zeroes and coefficients of quadratic polynomials. 	Question-answer method , inductive and deductive method.	Green Board , Chalk, Duster, Charts , Smart Board, Projector etc.	 To draw the graph of a quadratic polynomial and observe : <ul> (i) shape of the curve when the coefficient of x² is positive. (ii) shape of the curve when the the coefficient of x² is negative. (iii) its number of zeroes.

3.	Pair of Linear Equations in Two Variables	 two variables. Graphical method of solving the pair of linear equations in two variables. Discuss the nature of solution, types of graphs, consistency or inconsistency of the pair of equations. Substitution method, Elimination method, of solving the equations. 	Deduction method , Demonstration And Problem solving method	Green Board , Chalk, Duster, Charts , Smart Board, Projector etc.	 To verify the condition of consistency / Inconsistency for a pair of linear equation in two variables by graphical method. Case I – Pair of linear equations 2x + y = 2 x + 2y = 4 Case II – Pair of linear equations x + 2y = 5 2x + 4y = 10 Case III – Pair of linear equations x + 2y = 5 2x + 4y = 10 Case III – Pair of linear equations x + 2y = 5 2x + 4y = 10
----	--	---	---	---	---

4.	Quadratic Equations	 Introduction explanation and definition of quadratic equations. Difference between the quadratic equations and quadratic equations. Relationship between roots and coefficients of quadratic equations. Method of finding the roots by factorisation method and by quadratic formulas. Discuss the nature of roots by using discriminant 	Inductive-Deductive method , question- answer method And Problem solving method	Green Board , Chalk, Duster, Charts , Smart Board, Projector etc.	• To obtain geometrically the solution of quadratic equation $x^2 + 4x - 45 = 0$
5.	Arithmetic Progressions	 Given sequence of numbers forms an A.P or not. Find first term and common difference. Find first term and common difference of given A.P and form A.P when first term and common difference is given. Next two or more consecutive terms of given A.P. nth term of an A.P Sum of n natural numbers. Sum of n terms of given A.P 	Question-answer method and Inductive-deductive method	Green Board , Chalk, Duster, Charts , Smart Board, Projector etc.	 To find sum of <i>n</i> natural numbers. To identify Arithmetic Progressions in the given list of numbers : <ul> (i) 1, 3, 6, 10, (ii) 2, 5, 8, 11,
6.	Triangles	 To understand the concept of similarity of triangles. To prove and apply Basic Proportionality theorem. To learn and apply Similarity Rules (SAS,SSS,ASA). Laran and apply theorem, The ratio of the areas of to similar triangles is equal to the ratio of the squares of their corresponding sides. To prove and apply Pythagoras Theorem and its converse. 	 Demonstration method Laboratory method Problem solving method 	 Multimedia Chart (showing criteria of similarity of triangles) 	 To verify the Basic Proportionality Theorem using parallel line board and triangle cut-outs. To verify the Pythagoras Theorem by the method of paper folding, cutting and pasting
7.	Coordinate Geometry	 To reinforce the plotting of points in two dimensional Cartesian Coordinate system. To learn to find the distance between two points on a plane. 	 Demonstration method. Inductive and deductive method. 	Multimedia Graph board	• Area of triangle from coordinates examples and the area of triangle from formula derivation.

		 To find the coordinates of a point P which divides the line segment joining the points A and B internally in ratio m:n. To find the mid-point of line segment joining points P and Q. 			
8 & 9.	Introduction to Trigonometry and its application	 To find the values of trigonometric ratios of some specific angles. To establish the trigonometric identities. To apply the trigonometric identities in proving the given statement. To read and analyze the word problem and to draw the corresponding figure. To apply the knowledge of trigonometry in solving the real life problems. 	 Inductive and deductive method. Problem solving 	 Multimedia Chart (showing trigonometric ratios and trigonometric table) 	• To prepare a clinometer and use it to measure the height of the objects.
10.	Circles	 To learn about tangents and secants to a circle. To prove the tangent at any point of a circle is perpendicular to the radius through the point of contact. To prove the lengths of tangents drawn from an external point to a circle are equal in length. 	 Inductive and deductive method. Laboratory method. 	 Multimedia Chart(showing properties of tangents) Geometrical tools 	• To verify that the lengths of tangents drawn from an external point to a circle are equal in length.
11.	Constructions	 To learn to divide a line segment internally in a given ratio. To construct the pair of tangents from an external point to a circle. 	Laboratory method And Demonstration	Green Board , Chalk, Duster, Charts , Smart Board, Projector etc.	To verify that the lengths of tangents drawn from an external point to a circle are equal, using the method of paper folding.
12.	Areas Related to Circles	 Recall the concept of circumference of circle and its use in daily life situations. Understand the terms-major segment, minor segment ,major sector, minor sector, angle subtended by the sector at the Centre, area of sector of given 	Deduction method , Demonstration And Problem solving method	Green Board , Chalk, Duster, Charts , Smart Board, Projector etc.	 Crossword Puzzle Prepare architectural layout of a house/flat. The plan of the flat should incorporate all shapes related to the circles (

		angle, length of an arcof a sector of given angle and their applications.			Circular lawn , semicircular balcony , kitchen in the shape
		 Apply the Knowledge of area of planefigures in solving the problems with combination of plane figures. 			of segment, sectorial washrooms etc.)
13.	Surface Area and Volumes	 Introduction of different types of solid figures and their comparison with the plane figures. Curved surface area, total surface area and volume of different solid figures. Surface area and volume of combination of solid figures. Method of converting one type of solid figure into another. Other mixed problems (combination of not more than two solid figures be taken) 	Inductive-deductive method , Demonstration .question –answer method And Problem solving method	Green Board , Chalk, Duster, Charts , Smart Board, Projector etc.	 Group Discussion on Designing A Swimming Pool To design and build a model of a House / An airship/anaval ship. Calculate the cost of painting of the model and Volume of material used in building the model . To prepare a project by taking different size of balls in terms of their volume.
14.	Statistics	 Introduction and method of finding mean of grouped frequency by direct method and Assumed mean method only. Method of finding mode of grouped frequency. Method of finding median of grouped frequency. 	Deduction method , Demonstration And Problem solving method	Green Board , Chalk, Duster, Charts , Smart Board, Projector etc.	• A large number of people from all over India visit the National Museum, New Delhi. Prepare a table which shows the number of people who visited the Museum each day during January 2019.

15.	Probability	٠	Classical definition of probability.	Lecture method,	Green Board,	• Jig Saw Puzzle
15.	Probability	• • • •	 Classical definition of probability. Probability of sure event, impossible event and concept of equally likely events. Range of probability. Concept of probability with one coin, two coin three coins and method of writing their sample space. Concept of probability with one die, two dice and method of writing their sample space. Concept of probability with the playing cards. Simple problems on finding the probabilities of an event. 	Lecture method , Demonstration And Problem solving method	Green Board, Chalk, Duster, Charts, Smart Board, Projector etc.	• Jig Saw Puzzle To collect the data about birth days of a sample of about 300 students and to find out the experimental probability of a student being born in different months of the year.

<u>HINDI</u>

S.No.	Lesson/	Objectives / Learning Outcomes	Methodology	Teaching Aids	Activity
	Chapter Name				
1.	बड़े भाईसाहब	💠 नवीन षिक्षण प्रणाली के प्रति जागरूकता सकारातमक	हिन्दी भाषा के प्रति जानकारी	प्रेमचन्द्र का फोटो एंव	प्रेमचन्द्र की अन्य
	(कहानी)	व आलोचनात्मक दृष्टिकोण का विकास। आदर्षवाचन	देना। पाठ को समझाने को पश्चात्	जीवन परिचय छात्रों को	कहानियों एवं उपन्यासों
		करने में मुहावरे छाटना	छात्रों को समुह में बाँटकर	बताना।	के विषय में जानकारी
		🛠 इस पाठ में बताया गया है कि आधुनिक शिक्षा	वाद—विवाद प्रतियोगिता के सम्बंध		देना ।
		सिर्फ रटना सिखाती है । भाई साहब के दृष्टिकोण	में समझाना। छात्रों को अच्छा		
		से समूची शिक्षा प्रणाली बुद्धि व कौशल को ठीक	नागरिक बनाना एंव विष्व–बन्धुत्व		
		से आँक नहीं पाती । इस शिक्षा प्रणाली में जीवन	की भावना बढ़ाने के लिए प्रेरित		
		के अनुभव से जुड़ी भविष्य में काम आनेवाली	करना ।		
		व्यावहारिक शिक्षा की जानकारी नहीं दी जाती ।			

		इसमें कहीं न कहीं मौलिक विचारों को दबाया
		जाता है ।कुछ बातें जानना जरुरी है,लेकिन क्यों
		जरुरी है यह बात छात्रों को नहीं बताई जाती है
		। शिक्षा पद्धति में बदलाव की आवश्यकता है।
		(छात्र कुछ और पंक्तियाँ जोड़ेंगे)
2.	तताँरा वामीरो	◆ कहानी लेखन के लिए कहानी विधा से परिचित पाठ को छात्रों से पढवाने के परिचर्चा समाज में व्याप्त अर्थ–ग्रहण सम्बंधित
	कथा	कराना। लेखन एंव वाचन कौषल का विकास। लोक पश्चात् कथा के बारें में तथा रुढ़िया एंच अन्धविष्वास। प्रष्न एंव पाठ से
		भाषा के प्रति आक्रर्षण उत्पन्न करना। समाज में अन्धविष्वासों व रूढियों से अवगत अतिरिक्त प्रष्न।
		व्यापत् । अधावष्वासां व काढ़वादितां सं परिचित कराकर समाज पर पढ़ने वाले
		अर्थाभा। अतिकोतार टीएसमट के विभक्त टोने के बारे में
		क गिफापरि द्वार्थरामूह के पिनरि होगे के परि न एक तंत्रकथा प्रसिन्द है। जब को एक की कीए दशा
		एक दत्तकथा त्रासद्ध हा जब या एक हा द्वाप हुआ जनस आप जन जनसँग सम्म ने मन प्रजन सो
		करता था, तब ततारा नाम क एक युवक का
		दूसर गाव का वामारा नाम का युवता स प्रम हा
		गया। उन् दिनां के नियम के अनुसार उनका
		विवाह होना सभव नहीं था। दोनों के गाँव वाले
		इसके खिलाफ थे। अपनी असहाय स्थिति देखकर
		तताँरा को एक दिन इतना गुस्सा आया कि उसने
		अपनी तलवार से द्वीप को दो टुकड़ों में काट
		दिया। उसके बाद लोगों की आँखें खुलीं और
		उन्होंने पुराने नियमों को तोड़ दिया कक्षा में
		बताना
3.	अब कहाँ दूसरों	◆ मानव नें प्रकृति के स्वरूप में क्या–क्या अंतर खड़ा पाठ का आदर्ष–वाचन करने के आधुनिक समाज में पर्यावरण में असंतुलन
	के दुख से दुखी	किया है इस विषय पर छात्र टिपणी करेंगे। जो जितना पश्चात् कहानी का सार समझाना। मानव जात में प्रेम विषय पर अनुच्छेद।
	होने वाले।	बड़ा होता है उसे उतना ही कम गुस्सा आता है–इस बढ़ती हुई आबादी ने पर्यावरण जिसके पर्या के को काल–वार्मिंग के
		कथन की आध्य स्पष्ट करने ने छोत्रों की संदान कैसे प्रभावित किया है इसके बारे आर भाव की कमा की खतरे विषय पर
		कराना।
		✤ डेरा डालने का अर्थ है कुछ समय के लिए रहना। की कल्पना–शीलता को बढ़ाना। आधार पर छात्रों को
		बड़ी-बड़ी इमारतें बनने के कारण पक्षियों को जागृत करें।
		घोंसले बनाने की जगह नहीं मिल रही है। वे

		इमारतों में ही डेरा डालने लगे हैं।जंगल कट गए हैं अब पक्षी इसी तरह अपना ठिकाना ढूढ़ते हैं कक्षा में बताना			
4.	पतझड़ में टूटी पत्तियाँ– .झेन की देन।	 प्रकृति तथा प्राणी मात्र के सम्बंधों की जानकारी। नैतिक मूल्यों को विकास। भारतीय विरासत की जानकारी। सामान्य ज्ञान में वृद्धि। शुद्ध सोने में कोई मिलावट नहीं होती, लेकिन गिन्नी के सोने में ताँबा मिला होता है। शुद्ध सोने की तुलना में गिन्नी का सोना अधिक मजबूत और उपयोगी होता हैकक्षा में बताना। 'टी सेरेमनी' में शांति का अत्यधिक महत्व होता है इसलिए वहाँ पर एक बार में तीन से अधिक व्यक्तियों को प्रवेश नहीं दिया जाता है छात्रों को बताना। 	पाठ का आदर्षवाचन प्रष्नोत्तर एंव कठिन शब्दों की व्याख्या। नैतिक मूल्यों का विकास	जापान के रहन सहन और वह के टेक्नीक के बारे में विस्तार पूर्वक पाठकों को जानकारी दें	जीवन में तनाव का कारण विषय पर परिचर्चा।
5. स्पर्ष भाग	कारतूस —2 पद्य—खंड	 संवाद लेखन क्षमता विकास। सामाजिक दायित्वों का आभास। लेफ़्टीनेंट को जब कर्नल ने बताया कि कंपनी के खिलाफ़ केवल वज़ीर अली ही नहीं बल्कि दक्षिण में टीपू सुल्तान, बंगाल में नवाब का भाई शमसुद्दौला भी है। इन्होंने अफ़गानिस्तान के बादशाह शाहेज़मा को आक्रमण के लिए निमत्रंण दिया है। यह सब देखकर लेफ़्टीनेंट को आभास हुआ कि कंपनी के खिलाफ़ पूरे हिन्दुस्तान में लहर दौड़ गई हैकक्षा में बताना 	पाठ का आदर्षवाचन प्रष्नोत्तर एंव कठिन शब्दों की व्याख्या। नैतिक मूल्यों का विकास	क्रांतिकारी वीरों के बारे में चार्ट पेपर पर उनके चरित्र चित्रण करवा कर कक्षा में लगवाए	संवाद लेखन

6.	कबीर (साखी)	❖ कबीर की साखियों द्वारा सत्य का अनुभव कराना तथा छात्रों से उचित स्वर प्रवाह द्वारा कबीर की साखियों का छात्र कबीर के अन्य
		बाहय आडम्बरों को विरोध करना। आत्मविष्वास की कविता का पाठ कराना। अच्छे जभा में पान जननाना। दस दोहो को याद
		प्रवृत्ति का विकास करना। प्रस्तूति करण की सराहना करना। किसी में पाठ करवाना। करके कक्षा में
		✤ जिस तरह साबुन व पानी वस्त्र से सारे दाग पाठ्य पुस्तक के अतिरिक्त अन्य सुनाएगें।
		निकल देते हैं,उसी तरह निंदक भी हमारी दोहो को समझाना।
		कमियों से अवंगत करता है और यदि हम उन
		कमियों को दूर कर लें तो हमारा स्वभाव भी वस्त्र
		के सामान निर्मल हो जाता है कक्षा में बताना
7.	मीरा के पद	◆ कविता गायन के प्रति अभिरूचि। छात्रों को ईष्वरीय सर्वप्रथम मीरा को पदो को भरतिय संस्कृति में मीरा के पदो को याद
		आस्था की सुगंध भरने के लिए प्रेरित करना। समझाने के पष्चात् श्रीकृष्ण के स्वियों को कितना करके छात्र कक्षा में
		समकालिक कवियों से परिचित कराना। कविता को जीवन का कोई प्रसंग कक्षा में लिखना का नगरा नगरा कि वाचन
		लय-ताल के साथ याद कराना। सुनाएगें एंव छात्रों को तैयारी के सम्मान दिया गया ह करेंगे।
		◆ मीरा ने अपने पदों में अपने आराध्य देव के प्रति लिए दो-तीन का समय दिया उसके ऊपर निबंध
		अनन्य भक्ति-भाव को व्यक्त किया है उनके जाएगा। ^{कविता को} मूल ^{_भाव} लेखन करवाना। पाउ के आसारपस
		गिरधर गोपाल हमेशा अपने भक्तों पर दया-भाव समीकरण करना। पाठ में आये
		रखते हैं मीरा भी इसी दया –भाव को पाने की ^{शब्दों के प्रचलित रूप समझाना।}
		आकांक्षा रखती हैं इसलिए वे दासी बनने को भी
		तैयार हैं।श्रीकृष्ण के रूप –माधर्य का वर्णन करते
		हए वे भाव-विभोर हो जाती हैं। उन्होंने अपने
		पदों में कष्ण से मिलने की अधीरता को व्यक्त
		किया है जो भक्त की स्थिति को दर्शाती है कक्षा
		में बताना।
8	मनष्यता	★ कविता से सम्बंधित व्यक्तियों के चरित्र एव जीवन के कविता को लय एव ताल के साथ कठिन शब्दों के अर्थ कविता पाठ
0.	5	विषय में जानकारी एकत्रित करना। मनुष्य और पशु में पढना कविता द्वारा मानवता, एंवकविता का मूल–भाव
		अंतर स्पष्ट करना। पशुओं के प्रति सम्वेदना उत्पन्न एकता, सहानभूति, उदारता एव लिखना।
		कराना। करूणा को संदेष प्राप्त करना धन
		हमें अपने लक्ष्य की ओर हँसते हुए और रास्ते की का घमंड न करना कर्ण एंव राजा
		बाधाओं को हटाते हुए चलते रहना चाहिए। जो रतिदेव की तरह मनुष्य को सीख
		रास्ता आपने चना है उसपर बिना किसी बहस के ^{दिना} ।
		परी निष्ठा से चलना चाहिए। इसमें भेदभाव
		बढने की कोई जगद नहीं होनी चाहिए बल्कि
		पूरी निष्ठा से चलना चाहिए। इसमें भेदभाव बढने की कोई जगद नहीं होनी चाहिए बल्कि

		भाईचारा जितना बढे उतना ही अच्छा है। वही			
		समर्थ है जो खद तो पार हो ही और दसरों की			
		नैया को भी पार लगापकथा में बनाना।			
		गया का मा कार लगाएकदा म अलागा।			
9.	पर्वत प्रदेश में	काव्य विधा के प्रति रूचि। प्रकृति का मानव जीवन पर	सर्वप्रथम कविता का आदर्ष–वाचन	सुमित्रा नंदन पंत को	कविता पाठ।
	पावस	प्रभाव का ज्ञान कल्पना शीलता व रचनात्मक का विकास पर्यटन के पति अभिरूचि जगाना विभिन्न	करने के पश्चात् छात्रों को कवि	''प्रकृति का सुकुमार	पर्वतीय स्थलों की
		ाजवर्तींग ज्यात्में का गणिनगटेना।	एवं कविता के विषय में जानकार	कीव कहा जाता ह।	यात्रा करके कक्षा में
		रियतीय स्थला की परिययदेगी।	उत्पन करना। पत का अन्य रचना	इस विषय पर अनुच्छद	यात्रा विवरण सुनाएये।
		र इस फायता में फाय न प्रकृति की मानय के समा अंगों में परिपर्णा माना है। उन्होंने पर्वत बाहल	का आदेष पाठ करपाना	ालाखर् ।	
		जगा स परिपूर्ण नागा हा उन्होंग पेपरा,बादल ,			
		जरन, ताल, वृद्धादि का मानवाय चतना स पूर्ण			
		माना ह तथा उनका तुलना मानव क गुणा स का			
		ह काव का झरन पवत का यशागान करन वाल			
		गायक प्रतीत हो रहे है पर्वत अपनी हजारो पुष्प			
		रूपी आँखों से अपने विशाल प्रतिबिम्ब को नीचे			
		चरणों में तालाब रूपी दर्पण में निहार रहा है			
		झरनों से झरी पानी की बूंदें मोती की लड़ियों			
		सी दिखाई दे रही हैं इस प्रकार कवि ने			
		मानवीकरण अलंकार का प्रयोग सुन्दरता के साथ			
		किया हैकक्षा में बताना			
10.	कर चले हम	◆ कविता पाठ की योग्यता उत्पन करना। कवि के संदेष	कविता को पढने के पश्चात् छात्रों	सैनिकों की छवि को	सैनिक जीवन की
	फिदा	को छात्रों तक पहुँना। छात्रों को मौखिक एव लिखित	से वाचन कराना। कविता में आये	कथा में आदर पर्वक	चुनोतियों को ध्यान में
		रूप में शंषा का शुद्ध पढ़ना एव लिखाना। देष भक्ति	कठिन शब्द एंव मुहावरे से अवगत	नग्या न जापर नूपनग रंथ।	रखते हुए एक अनुच्छेद
		का मावना सानका का प्रांत गारव माव जगाना।	कराना ।	छात्रा का बताए	लिखिए। कविता में
		• all all all all all all all all all al			आये मुहावरो को
		ह कि भारत का धरता उनक लिए साता क			छाटकर अभ्यास
		समान पावत्र हा व स्वय राम आर् लक्ष्मण क			पुस्तिका में लिखिए।
		समान सीता के सरक्षक है। अतः उन्हें जान देकर			
		भो सीता धरती की रक्षा करनी है। देश की			
		पवित्रता पर कोई दाग न लग जाये इसके लिए			
		मर-मिटने का संकल्प उन्हीं को लेना है। वे देश			

		की आन-बान के सच्चे संरक्षक हैंकक्षा में बताना			
संचयन भ	गग—2				
11.	हरिहर काका (कहानी)	 वाचन एंव श्रवण कौषल का विकास। मानव प्रेम के प्रति दया तथा व्यवहार की षिक्षा देना। छात्रों को समाज की वर्तमान स्थिति अवगत कराना तथा उनके अंदर संवेदनाए जागरित करना। कहानी का मूल्य उदद्ष्य एंव रिष्तो की अहमियत समझाना। 	कहानी का सार छात्रों को बताकर ग्रामीण जीवन में जी रहे एक पात्र विडम्बना और उनके जीवन में आये तुफान से परिचित कराना। पाठ में आये मुहावरे एंव कठिन शब्दों से छात्रों से अवगत कराना।	बड़े बुजुर्गों का आदर सम्मान करने के लिए पाठकों को अध्यापक द्वारा कक्षा में बताएँ	यदि आपके पास हरिहर–काका जैसी हालत हो तो आप उसकी किस प्रकार मदद करेंगे। प्रत्थिक छात्र अपने विचार प्रकट करेगो।
12.	सपनों के से दिन	 कल्पना शीलता एंव रचनात्मक क्षमता का विकास। जिज्ञासु प्रकृति का विकास। षिक्षक के प्रति आदर्ष दृष्टिकोण का विकास कराना। लेखक को स्कूल जाना बिलकुल भी अच्छा नहीं लगता था, लेकिन जब पीटी साहब उन्हें परेड में शाबाशी देते तो उन्हें बहुत अच्छा लगता था। स्काउट की परेड में जब उन्हें धुले हुए साफ कपड़े और गले में दोरंगी रुमाल के साथ परेड करने को मिलता तो भी उन्हें मजा आता था। परेड के दौरान उनके बूटों की ठक-ठक उनके कानों में मधुर संगीत की तरह लगती थी। इन सब कारणों से लेखक को स्कूल जाना अच्छा लगने लगा थाकक्षा में बताना। 	कहानी को समझाने के पश्चात् छात्रों को स्कूली जीवन से परिचित कराना एंव छात्र जीवन में छुट्टियों का काम कराने के लिए योजनाएँ बनाना। पाठ का सार समझाना।	अपने बचपन के रोचक घटनाओं को लिख कर कक्षा में पाठकों को पढ़वाएँ	स्कूली जीवन की खट्टी—मीठी यादो को स्मरण करते हुए एक अनुच्छेद लिखिए।
13.	टोपी शुक्ला	✤ आपसी मेल—जोल को बढावा देना। अच्छे मित्र की पहचान को स्पष्ट करना। जीवन के प्रति सकारात्मक दृष्टिकोण का विकासकराना	छात्रों को इफ्फन व टोपी की दोस्ती से परिचित कराना। कहानी का सार समझाना। सच्ची मित्रता	प्रेम और सद्भाव की कहानियों को कक्षा में	समप्रदायिक सदभाव एवं हिन्दू–मुस्लिम एकता विषय पर

व्याकरण 14.	पदबंध रचना के आधार पर वाक्य रूपांतर। समास मुहावरे	 इफ़्फ़न की दादी टोपी की माँ की तरह पूर्वी बोलती थीं इफ़्फ़न की दादी टोपी से बड़े प्यार से बातें करती, उसका तथा माँ का हाल-चाल पूछा करतीं थीं वे उसे बड़े प्यार से समझाती थीं टोपी को इफ़्फ़न की दादी अपनी दादी से ज़्यादा पसंद थीं एक वही थीं जो टोपी को समझती थीं कक्षा में बताना शब्द एंव पद से छात्रो को परिचित कराना। नवीन शब्द निर्माण की योग्यता उत्पन कराना। शब्द एंव पद से छात्रो को परिचित कराना। नवीन शब्द वाक्यों का निर्माण एंव नये वाक्यों को बनाना। शब्दो से नवीन शब्द निर्माणकराना शब्दो से नवीन शब्द निर्माणकराना मुहावरों का रोचक प्रयोग एंव सरल भाषा में प्रयोग करना सिखाना। 	के लिए आवष्यक गुणों से परिचित कराना। सर्वप्रथम इनकी परिभाषा समझाएं कक्षा में लिखवाएं तथा श्याम पठ पर समझाएं।	रोचक तरीके से पाठकों को बताना इन सभी व्याकर्णिक स्तंभों की तालिका बनवा कर कक्षा में लगवाए	वाद–विवाद प्रतियोगिता। सर्वप्रथम इनकी परिभाषा समझाएं कक्षा में लिखवाएं तथा श्याम पठ पर समझाएं।
लेखन					
15.	पत्र (औपचारिक) अनुच्छेद सूचना लेखन विज्ञापन लेखन अपठित गद्याशं– 02 लघुकथा	 सर्वप्रथम इनकी परिभाषा समझाएं कक्षा में लिखवाएं तथा श्याम पठ पर समझाएं। हिन्दी भाषा में निबंध, नारा, संदेश, चित्र वर्णन, के माध्यम से भाषा को विस्तार एवं सुंदर तथा साहित्यिक रूप दिया जाता है जिससे भाषा का विकास और विस्तार होता है ये बताना 	सर्वप्रथम इनकी परिभाषा समझाएं कक्षा में लिखवाएं तथा श्याम पठ पर समझाएं।	अपठित गद्यांश का प्रश्नोत्तर पाठकों में लिखने की कला विकसित करें	सर्वप्रथम इनकी परिभाषा समझाएं कक्षा में लिखवाएं तथा श्याम पठ पर समझाएं।

URDU

	کتاب : نواخاردو ، گزایاردو				
تفويض	ديگر سرگر ميان اشريکي تعليم	تدريي طريقة كار	تدریسی نتائج ۱ آموزشی ماحصل	اسباق کےنام	نمبر
				نوائے اردو	
سوالات وجوابات كرانا	طلباء سےکوئی ایسی کہانی سنمناجس میں کسی جھوٹ کی وجہ	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	طلباءکو بچوں کی نفسیات سے داقف کرانا اور بتانا کے بچوں سے بھی بھی نداق ا ور کسی بہانے کےطور پر	بھولا	1
خلاصه کرا نا	یے کسی کا نقصان ہوا ہو۔	مشكل الفاظ كى تشريح ،طلباء كى تقليدى بلندخوانى ،اصلاحِ	حجوٹ نہیں بولنا چاہیے کیونکہان کا دل کورے کا غذ کی طرح ہوتے ہیں جو کہا جائے ان کے دل پرنقش		
		تلفظ تفهيمى سوالات ،اعادهُ سبق	ہوجا تاہے۔		
			طلباءكوبتاناكه يبلج بيوه كاساح ييس كيامقام تطاائك ساتح كسطرح كاسلوك كياجا تاتفا-اس كے برعكس بير		
			افسانداس ماحول کی مخالفت کرتا ہوانظر آیتا ہےتا کہ بیوہ عورت کوساج میں بہتر مقام حاصل ہو سکے۔		
سوالات وجوابات كرانا	طلباء سے سعادت حسن منٹوشہورا فسانوں کے نام	سابقه معلومات، تمهيدي گفتگو، معلّمه کی معیاری ملندخوانی،	نیا قانون سعادت حسن منٹوکا ایک افسانہ ہے طلباءکو بتانا کہ ہمارے ملک پرانگریزوں کی حکومت تقنی اور	نيا قانون	2
خلاصهكرانا	پو چھے جائنگے ۔	مشکل الفاظ کی تشریح ،طلباء کی تقلیدی بلندخوانی ،اصلاحِ	ہنددستانیوں کے ساتھ کس طرح کا سلوک کیا کرتے تھے اور کس طرح کاغم وغصہ انگریزوں کے خلاف		
		تلفظ تفرسجي سوالات ،اعادهٔ سبق	ہند دستا نیوں کے اندر تھا۔		
سوالات وجوابات كرانا	طلباءحیات اللّٰدانصاری کے افسانوں کے نام یاد	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	بھیک حیات اللہ انصاری کامشہورا فسانہ ہے اس افسانے میں انسان کی بنیا دی ضرورت یعنی روٹی ، کپڑا	بھیک	3
خلاصه كرانا	کر کے آئیں گےاور بتائیں گے کہ سبق سے انہوں	مشكل الفاظ كانشريح بطلباء كى تقليدى بلندخواني ،اصلاحِ	، مکان کے بارے میں ہتایا جائے گا کدانسان کواپنی بنیادی ضرورتوں کو پورا کرنے کے لیےاور مثانے کے		
	نے کیا سیکھا۔	تلفظ تفهيمى سوالات ،اعاده سبق	لیے کمنی مصیبتوں کا سامنا کرنا۔		
	مال بین و هست را ۲ م^{ند} بر ن رم بر سرب	No. 1 and the file in the	برج بآر مثب من بر بربا الماري بر شرف من ا	5.1	
سوالات وجوابات کرانا	طلباءالطاف سین حالی کی مشہورسوان محمر یوں کے نام ب سر یہ ب	سابقه معلومات، تمهیدی تقتلو، معلمه کی معیاری مبند خوالی،	سرسیدکا بیچن حالی کی شہور کماب حیات جاوید کا ایک حصہ ہے طلبا لوسوان حیات کے ن سے واقف کرانا سر سرید کا بیچن حالی کی شہور کماب حیات جاوی کا ایک حصہ ہے حکاب لوسوان حیات کے معالی کرانا	سرسيدكا بجين	4
خلاصه كرانا	یادکر کے آئٹیں گے۔	مشقل الفاظ کی نشرخ ،طلباء کی تفلیدی بلند خوالی ،اصلاحِ جد تفعه	اوراس کےعلاوہ بتانا کہ سرسیدا حمد خاک کے بلچین سے معلق چھروا فعات بیان کئے گئے ہیں جیسےان کی شرک سرما ہے ہیں کہ مسید احمد خاک کے بلچی سے معلق کچھروا فعات بیان کئے گئے ہیں جیسے ان کی		
		تلفظ، منبعی سوالات،اعادهٔ سبق	پرورس س ما حول میں ہوئی، خاندان کے اصول وصوابط کیسے تھے، کھیلنے کے، کھانے پینے کے۔ ب		
سوالات وجوابات كرانا	طلباءکوگاندھی جی کی زندگی اوران کے کارناموں پر	سابقه معلومات، تمهيدی گفتگو، معلّمه کی معیاری ملندخوانی،	چوریاوراس کا کفارہ مہاتما گاندھی کی آپ بیتی My Experiments with Truth کے اردو	چوری اوراس کا کفّارہ	5
خلاصهكرانا	ایک مضمون لکھنے کے لیے دیا جائے گا۔	مشکل الفاظ کی تشریح ،طلباء کی تقلیدی مبندخوانی ،اصلاحِ	ترجمه تلاش حق سے لیا گیا ہے۔اس آپ بیتی کوسید عابد حسین نے اردو میں ترجمہ کیا ہےاور کہیں بھی		
		تلفظ تفهيمى سوالات ،اعادهُ سبق	پڑھتے وقت بی معلوم نہیں ہوتا کہ بی خض تر جمہہے۔		
			اس کی خصوصیت میہ ہے کہ گا ندھی جی نے اپنی کسی بھی کمزوری یا لغزش پر پردہ نہیں ڈالا ہے بلکہان کا		
			اعتراف کیا ہےتا کہ دوسروں کے لیےاس سےعبرت اوراصلاح کاموقع فراہم ہو سکے۔		

سوالات وجوابات كرانا	طلباءاس ڈرامےکو پیش کریں گےاوراس کے کرداراور	سابقه معلومات، تمهیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	آ زمائش محمہ مجیب کا ایک ڈراما ہیں جو کہ تاریخی واقعات برمنی ہے یہ ڈراما محمہ مجیب کے ڈرامے آ زمائش کا	آ زما ^ئ ش	6
خلاصه كرانا	مکالموں کی صحیح ادائیگی ان سے کر دائی جائے گی۔	مشكل الفاظ كي تشريح بطلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاح	آخری ایکٹ ہےاس میں بیہ بتایا گیا ہے کہ ہندواور سلم کس طرح سے ملک کوآ زادکرانے کی جنگ میں		
		تلفظ تفهيمي سوالات ،اعادهُ سبق	برابر کے شریک دہے تھے۔		
سوالات وجوابات كرانا	طلباء سرسیداحد خان کی زندگی، ان کی اد بی کارناموں	سابقه معلومات بتمهيدي گفتگو، معلّمه کی معیاری بلندخوانی،	عورتوں کے حقوق سرسیداحمد خال کا ایک مضمون ہے اس صفمون میں اس بات پر روشنی ڈالی گئی ہے کہ	عورتوں کے حقوق	7
خلاصهكرانا	پراورتعلیم نسواں پرایک مضمون ککھیں گے۔	مشكل الفاظ كي تشريح ،طلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاح	مد ہب اسلام نے عورت اور مردکو برابری کا درجہ دیا گیا ہے اور اس ہے متعلق کی مثالیں بھی پیش کی ہیں۔		
		تلفظ تفهيمي سوالات ،اعادهُ سبق			
سوالات وجوابات كرانا	طلباء سے مخلوط زبان ہونے کے فائد بے زبانی پو چھے	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	مخلوط زبان مولوی عبدالحق کامضمون ہے اس مضمون میں اردوزبان کی بنیا دی خصوصیات پر دوشنی ڈالی گئی	مخلوط زبان	8
خلاصهكرانا	جائیں گے۔	مشكل الفاظ كي تشريح ،طلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاح	ہےاور بتایا گیاہے کہارد وزبان مخلوط ہےتو بیاس کی کوئی خامیٰ نہیں ہے بلکہ خوبی ہے کہاس میں مخلوط		
		تلفظ تفهيمى سوالات ،اعادهُ سبق	ہوجانے کی وجہ سے بڑی خوبصور تی پیدا ہوگئی ہےاور دوسری زبانوں کے الفاظ سے کھل مل کر آسمیں دسعت		
			پیداہوگئی ہے۔		
سوالات وجوابات كرانا	حیکبت کلھنوی کی شاعری پرطلباءکواظہارخیال کاموقع	سابقه معلومات بتمهيدي گفتگو،معلّمه کی معیاری بلندخوانی،	چکہت ککھنوی آل احد سرور کامضمون ہے اس مضمون کے مطالع سے چکہت کے بارے میں معلوم ہوتا	چکب ^ت ککھنوی	9
خلاصهكرانا	دیاجائے گااس کےعلاوہ ان کی مشہور نظموں کے نام	مشکل الفاظ کی تشریح ،طلباء کی تقلیدی بلندخوانی ،اصلاحِ	ہے کہ وہ ایک وطن سے محبت کرنے والے شاعر کی حیثیت سے ہمارے سامنے آتے ہیں اس کے علاوہ ان		
	اوران کی شعری مجموعے کا نام یو چھاجائے گا۔	تلفظ تفهيمي سوالات ،اعادهُ سبق	کی شاعری میں اصلاحی پہلوتھی نمایاں ہےاورکہیں کہیں فلسفیا نہ مضامین بھی شامل ہیں۔		
سوالات وجوابات كرانا	طلباءے یو چھاجائے گا کہانھوں نے کتنی طرح کے	سابقة معلومات ،تمہيدى گفتگو،معلّمہ كى معيارى بلندخوانى،	اشتہارات ضرورت نہیں ہے گے۔۔ ابن انشاء کا مزاحیہ صفمون ہے اس کی خوبی یہ ہے کہ معمولی امر سے	اشتهارات ضرورت	10
خلاصه کرانا	مضمون چھپتے ہوئے دیکھے ہیں۔	مشكل الفاظ كى تشريح بطلباءكى تقليدى بلندخوانى ،اصلاح	بات کواس طرح پیش کیا ہے کہ بے ساختہ بنسی آجاتی ہے اوراس میں کچھ چیزوں پرطنز کیا گیا ہے جس سے	نہیں ہے کے۔۔۔	
		تلفظ تفهيمي سوالات ،اعادهُ سبق	سماج میں پھیلی ریا کاری کوخا ہر ہوتی ہے۔		
سوالات وجوابات كرانا	طلباء سےگلوبل دارمنگ اورآ لودگی جیسے موضوعات پر	سابقة معلومات ،تمہيدى گفتگو،معلّمہ كى معيارى بلندخوانى،	ماحول بچائے جمدائمکم پرویز کاایک مضمون ہے جس سے طلباءکو یتعلیم دی جائے گی کہ معاشرے میں چیلی	ماحول بچايئے	11
خلاصهكرانا	مضمون لکھوا یا جائے گا۔	مشکل الفاظ کی تشریح ،طلباء کی تقلیدی بلندخوانی ،اصلاحِ	گندگی جماراایک اہم مسئلہ ہے آج جانے انجانے ہم اپنے ماحول کو بگاڑ رہے ہیں۔ اگر ہم نے جلدی اس		
		تلفظ تفہیمی سوالات،اعاد ہسبق	پر توجنہیں دی تو آنے والے وقت میں ہوں اسانس لینے لائق بھی نہیں رہے گی۔		
				هضهٔ شاعری	
غزل کے ن پرلکھوانا	طلباءغزل کی خصوصیات بیان کرینگے۔	ليكجراوراستدلالى طريقه	طلباء کوغزل گوئی کے فن کے بارے میں شمجھا نا،ان کوردیف، قافیہ، ہتیت وغیرہ کے بارے میں بتانا۔	غزليں	12
تشريح اورسوالات وجوابات كرانا ـ	غزل كوسجيحنه ك بعد طلباء خود صنعتو ل اوررديف قافيو ل	سابقه معلومات بتمهيدي گفتگو، معلّمه کی معیاری بلندخوانی،	مرزا محمد رفیع سودا کی غزل گوئی کے بارے میں سمجھانا۔ان کی غزل کے فنی محاس ، شعری اصاف کومدِ نظر	 سودا	13
	کی نشاند ہی کریں گے۔	مشكل الفاظ كى تشريح بطلباءكى تقليدى بلندخوانى ،اصلاحِ	رکھتے ہوئے پڑھانا۔		
		تلفظ بتشريحي سوالات ،اعادهٔ سبق	طلبا ءکوقطعہ بندا شعارکے بارے میں بتایا جائیگا۔		

14	ذ وق ~~ق~~	شیخ محمدابرا ہیم ذوق کی غزل پڑ ھانا۔غزل کے فنی محاسن اور صنعتوں کو شمجھانا۔	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو،معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	غزل كوسمجھنے کے بعد طلباء خود صنعتوں اورردیف قافیوں	تشريح اورسوالات وجوابات كرانابه
			مشكل الفاظ كى تشريح جلباءكى تقليدى بلندخواني ،اصلاحِ	ی نشاندہی کریں گے۔	
			تلفظ ةنثر یحی سوالات ،اعادهٔ سبق		
15	بتصحظيم آبادي	۔ شاد عظیم آبادی کی غزل طلباءکو پڑھانا۔ان کے شعری اوصاف اور صنعتوں کے بارے میں سمجھانا۔	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو،معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	غزل كوسجهني كي بعد طلباء خود صنعتو لاوررديف قافيوں	تشريح اورسوالات وجوابات كرانابه
			مشكل الفاظ كى تشريح بطلباء كى تقليدى بلندخوانى ،اصلاح	کی نشاند ہی کریں گے۔	
			تلفظ بنشر یحی سوالات، اعادهٔ سبق		
16	فآنی	طلباءکوفاتی بدایونی کی غزل پڑھا نااور بتانا کہان کویا سیات کا امام کہاجا تاہے۔حسرت ویاس فاتی کی	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	غزل كوسمجھنے كے بعد طلباءخود صنعتوں اورردیف قافیوں	تشريح اورسوالات وجوابات كرانابه
		شاعری کی بنیادی خصوصیت ہے ۔	مشكل الفاظ كى تشريح بطلباء كى تقليدى بلندخوانى ،اصلاح	کی نشاند ہی کریں گے۔	
		غزل کے فنی محاسن اورصنعتوں کو مجھا نا۔	تلفظ بنشر کی سوالات، اعادہ سبق		
17	اصغر گونڈ وی	اصغر گونڈ دی کی غزل پڑھا نااس کے شعری اوصاف کواور صنعتوں کو سمجھا نا۔	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	غزل كوسمجھنے کے بعد طلباءخود صنعتوں اورردیف قافیوں	تشريح اورسوالات وجوابات كرانا ـ
			مشكل الفاظ كى تشريح جللباءكى تقليدى بلندخوانى ،اصلاح	کی نشاند ہی کریں گے۔	
			تلفظ بنشر کی سوالات، اعادہ سبق		
18	يى ياس يۇلنە چىگىزى	یاس یگانہ چنگیزی کی غزل پڑھانا۔اس کے شعری اوصاف اور فنی محاس کو مدنظر رکھتے ہوئے طلباء کو یہ غزل	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	غزل كوسمجھنے کے بعد طلباءخود صنعتوں اورردیف قافیوں	تشريح اورسوالات وجوابات كرانا ـ
		پڑھائی جائے گی۔	مشكل الفاظ كى تشريح بطلباء كى تقليدى بلندخوانى ،اصلاح	کی نشاند ہی کریں گے۔	
			تلفظ ،تشریحی سوالات ، اعادهٔ سبق		
19	نظمين	طلباء کونظم نگاری کے بارے میں پڑھانا، کتنے طرح کی نظمیں ہوتی ہیں یہ پتا نااوراس کےعلاوہ یہ پھی بتا نا	ليكجراوراستدلالى طريقهه	طلبا نِظم ادرغزل کے درمیان فرق پر بحث کرینگے۔	نظم کے فن پر کھوا نا
		کہ غزل کےعلاوہ نمام صنف شاعری کا شارنظم میں ہی کیا جاتا ہے۔			
20	التبراليه آبادي	جلوۂ دربارد ہلی اکبرالہ آبادی کی مشہونظم ہےاں نظم کے ذریعےطلباء کو بیہ پیغام دیاجائے گا کہ آزادی سے	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	نظم کومشاعرے کےانداز میں پڑھوایاجائے گا۔	سوالات وجوابات كرانا
		پہلے ہمارے ملک کی کیا حالت تھی اور ہندوستانی کتنے مجبور تھے۔	مشكل الفاظ كى تشريح جلباءكى تقليدى بلندخواني ،اصلاحِ		خلاصهكرانا
		طلباءکواس نظم ہے معلوم ہوگا کہ بیدرر بار کب لگایا گیا، کس جگہ لگایا گیا اور کتنا بڑااور عالیشان بیدر بارتھا۔	تلفظ بنشر یحی سوالات، اعادهٔ سبق		مرکزی خیال کرانا
21	اقبآل	حقیقت ِحسن علامہا قبال کی ایک نظم ہے جس میں دنیا کی بے ثباتی کی طرف اشارہ کیا گیا ہے اور یہ بتایا	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو،معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	طلباء نونظم اسمارث بورڈ پر دکھا نااور مرکز می خیال	سوالات وجوابات كرانا
		گیا ہے تبدیلی کارخانۂ قدرت ہے اوردنیا میں تبدیلی ضروری ہے اس لئے حسن کوزوال ہے کیونکہ اگر حسن	مشكل الفاظ كى تشريح جللباءكى تقليدى بلندخوانى ،اصلاح	يو چھنا۔	خلاصه کرانا
		کوز دال نہ ہوتا تو اس کی اہمیت دینے والا کو ئی نہ ہوتا۔	تلفظ ، نشریحی سوالات ، اعادهٔ سبق		مرکز می خیال کرانا

سوالات وجوابات كرانا	طلبانظم میں موجود مترادف الفاظ کی نشاند ہی کرینگے۔	سابقه معلومات، تمهیدی گفتگو،معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	گرمی اور دیہاتی بازار، جوش ملیح آبادی کی ایک علامتی نظم ہے اس نظم میں گرمی کی شدت کا بیان کیا گیا ہے	ب ~~ہ~~ جوش	22
خلاصهكرانا		مشكل الفاظ كي تشريح بطلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاح	جو کہ اصل میں انگریزوں کے ظلم ونتم کی طرف اشارہ ہے۔		
مرکزی خیال کرانا		تلفظ نتشریحی سوالات، اعادهٔ سبق			
سوالات وجوابات كرانا	طلباء بتائئكے كہاں نظم كامركز ي خيال كن اشعار ميں	سابقه معلومات بتمهيدي كفتكو، معلّمه كى معيارى بلندخوانى،	اود لیں ہے آنے والے بتا! اختر شیرانی کی مشہور نظم ہے اس میں یہ بتایا گیا ہے کہ کس طرح غریب الوطن	الختر شيرانى	23
خلاصهكرانا	چھپاہوا ہے۔	مشكل الفاظ كي تشريح ،طلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاحِ	اپنے وطن کی محبت کے لئے مز پتا ہے اس کے علاوہ اس کے جذبات واحساسات کی ترجمانی کی گئی ہے۔		
مرکزی خیال کرانا		تلفظ تشريحي سوالات ،اعادهٔ سبق			
سوالات وجوابات كرانا	^س یقی اعظمی کی شاعری پرطلباءایک نوٹ کھینگے ۔	سابقه معلومات بتمهيدي گفتگو،معلّمه کی معیاری بلندخوانی،	آ ندھی ایک علامتی نظم ہے جس میں آندھی کی شدت اورز ورکی منظرکشی کی گئی ہے اس نظم میں اصل میں	کی <u>ت</u> عظمی کیفی اعظمی	24
خلاصهكرانا		مشكل الفاظ كي تشريح ،طلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاحِ	در حقیقت ظلم وستم کےخلاف عوامی جدو جہد آ زادی کے لیےا نقلابی ماحول کی عکاس کی گئی ہے۔		
مرکزی خیال کرانا		تلفظ تشريحي سوالات ،اعادهٔ سبق			
سوالات وجوابات كرانا	کچھرباعیات طلباءسنائگے۔	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	طلباءکوشاعری کی ایک صنف رہاعی کے بارے میں شمجھا نااسکی خصوصیات بتانا۔قطعہاورر ہاعی کا فرق	رباعيات	25
مرکزی خیال کرانا		مشكل الفاظ كي تشريح بطلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاح	ستمجحانا _		
		تلفظ تشريحي سوالات ،اعادهٔ سبق			
سوالات وجوابات كرانا	دونوں رہاعی طلباءز بانی یاد کر کے سنا سکتے ہیں۔	سابقه معلومات بتمهيدي گفتگو، معلّمه کی معیاری بلندخوانی،	ببرعلی انیس کی رباعی طلباءکو پڑھا نااوراس میں جو پیغام دیا گیا ہے وہ طلباءکو سمجھا نا کہ اس دنیامیں جو کچھ ہے	انيس	26
مرکزی خیال کرانا		مشكل الفاظ كي تشريح بطلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاح	وہ اللہ تعالی کا بنایا ہوا ہےاور جمیں اسے دیکھ کرخوش ہونا چاہیے اس کاشکر بھی ادا کر ناچا ہیے۔		
		تلفظ تشريحي سوالات ،اعادهٔ سبق	طلباءکو بتا ناانیس		
سوالات وجوابات کرانا	محروم کی شاعری پر لکھنے کے لیے کہا جائے گا۔	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	تلوک چند مرحر کی رباعی طلباء کو پڑھانااور شمجھا نا۔اس میں جو پیغام ہے کہ خدا کی عطا کر دہنیتوں سے	تلوك چند محروم	27
مرکزی خیال کرانا		مشكل الفاظ كي تشريح بطلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاح	ہمیں فیض حاصل کرنا چا ہیے۔		
		تلفظ تشريحي سوالات ،اعادهٔ سبق			
سوالات وجوابات كرانا	طلباء سےرباعی کی تشریح پوچھی جائے گی۔	سابقه معلومات بتمهيدي گفتگو، معلّمه کی معیاری بلندخوانی،	فراق گورکھپوری کی رباعی طلباءکو پڑھا نااور تمجھا نا۔اس میں پیغام دیا گیا ہے کہ کس طرح ہرانسان کوایک	فراق	28
مرکزی خیال کرانا		مشكل الفاظ كي تشريح بطلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاح	دوسرے کے د کھ دردییں شریک ہونا چاہیے۔		
		تلفظ تشريحي سوالات ، اعادهٔ سبق	دوسری رباعی سےقوم کی تقدیر بنانے کا پیغام وینا۔		
				گلزارِاردو	
سوالات وجوابات كرانا	طلباءکومیدان میں لےجس کرگلی ڈنڈا بنوا نااورکھلوانا۔	سابقه معلومات بتمهيدي كفتكو، معلّمه كي معياري بلندخواني،	کلی ڈنڈ اپریم چند کامشہورا فسانہ ہے اس افسانے کے ذریعے طلباء کو یہ بتایا جائے گا کہ پریم چند نے اس	گلّی ڈ نڈا	29
خلاصه كرانا	اس کہانی کی ویڈیوجھی دکھانا۔	مشکل الفاظ کی تشریح جلمباء کی تقلیدی ملند خوانی ، اصلاح	کھیل کوکھیلوں کا راجہ کیوں کہا ہے،اس کےعلاوہ زمینداری نظام کے بارے میں بتانا۔		
		تلفظ تفهيمي سوالات، اعادة سبق			

31
31
31
31
,, 32
33
34
35

					T
سوالات وجوابات كرانا	طلباءکو کچھا بسے اشعار لانے کے لیے کہاجائے گاجس	سابقة معلومات ،تمہيدی گفتگو،معلّمہ کی معیاری ملندخوانی،	^د من کاطوط ^ا رتن سنگھ کا انسانہ ہے،اس انسانے کی مدد سے طلباء کو بیہ پیغام دیا جائے گا کہ انسانی خواہشات	من كاطوطا	36
خلاصهكرانا	میں خواہشات کے بھی نہ ختم ہونے کا ذکر کیا گیا ہو۔	مشكل الفاظ كي تشريح بطلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاحِ	ہزاروں ہوتی ہیں اوراس میں سے کچھ پوری ہوجاتی ہیں، کچھ پوری نہیں ہو پاتیں کیکن انسان کا دل ان کو		
		تلفظ تفهيمي سوالات ،اعاد وُسبق	پورا کرنے کی خواہش رکھتا ہے۔اسی خواہش کو،آ رز دکومن کا طوطا کہا گیا ہے۔		
سوالات وجوابات كرانا	طلباء سبق میں موجود خط میں جوبھی غلطیاں میں اس کی	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری بلندخوانی،	' دوشالہ' جیلانی بانو کاافسانہ ہےاں سبق کی مدد سےانہوں نے ایک بڑی بی کی جذباتوں کی عکاسی کی	دوشاله	37
خلاصه کرانا	نشاندہی کریں گےاوراس کوضیح کرے بتا کیں گے کہ	مشکل الفاظ کی تشریح ،طلباء کی تقلیدی بلندخوانی ،اصلاحِ	ہے۔اس کے ذریعے طلباء کو بتایا جائے گا پرانے لوگ اپنی پرانی چیز وں کواتنی آسانی نے نہیں چھوڑ پاتے		
	کہاں پر کیاغلطی ہےاورکون سےالفاظ کااستعال ہونا	تلفظ تفهيمي سوالات ،اعادهٔ سبق	ہیں،انہیں ہر چیز سے لگا دُہوتا ہے، نےلوگ اپنی کسی بھی چیز کوآ سانی سے بدل لیتے ہیں مگر پرانےلوگ		
	ہےکون سےالفاظ کانہیں۔		اپنی چیز وں کواتنی آسانی ہے نہیں بدل پاتے ہیں اس سے باہر نہیں فکل پاتے ہیں۔تو ہمیں ان کے		
			جذبا توں کو شجھنا چاہئیے ۔		
طلباءكوارد واصناف سي متعلق كتاب	طلباءاس صنف كوسمجره كرخا كهذكاري پردوسر يطلباء	ليكجراوراستدلالى طريقته	طلباءکوخا کہ نگاری کے بارے میں تفصیل سے بتایا جائے گا۔	خا که	38
بتائی جائے گی اور وہ ایک مضمون تیار	سے بات کرینگےاوراس صنف پرایک نوٹ تیار				
كرينگى-	کرینگے۔اس کےعلاوہ کچھشہورخا کہ نگاروں کے نام				
	بھی بتائیگے ۔				
سوالات وجوابات كرانا	گدڑی کالال ۔نورخاں سبق میں ایسامصنف نے	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری ملندخوانی،	گدڑی کالال۔نورخاں مولوی عبدالحق کا خاکہ ہے اس خاکے کی مدد سے طلباءکو بیہ بتایا جائے گا کہ ^{حس} نِ	گدڑی کالال _نور	39
خلاصه کرا نا	کیوں کہاہے کہ'' قومیں ایسے ہی لوگوں سے بنتی ہیں''	مشکل الفاظ کی تشریح ،طلباء کی تقلیدی بلندخوانی ،اصلاحِ	اخلاق ،ضعداری،ایمانداری جیسی اچھئیاںاورخو بیاں کسی میں بھی پائی جاسکتی ہیں،اس میں امیرغریب	خاں	
	اس سوال کا جواب بچے خودلکھ کرلائنگے ۔	تلفظ تفهيمي سوالات ،اعاد هُ سبق	چھوٹے بڑے کا کوئی فرق نہیں ہے نور خال بھی ایک ایسے شخص تھے، جوغریب تھ کین ان کے اندر بہت		
			سی ایپی خوبیان تھیں جوکسی میں نہیں پائی جاتیں۔		
سوالات وجوابات كرانا	مرزاچپاتی خاکے سے طلباءکوایک سوال دیاجائے گا	سابقه معلومات، تمہیدی گفتگو، معلّمہ کی معیاری ملندخوانی،	مرزاچپاتی اشرف صبوحی کا خاکہ ہے اس خاکے کے ذریع طلباء کو یہ بتایا جائے گا کہ مرزاچپاتی آخری مغل	مرزاچپاتی	40
خلاصهكرانا	· · که دنیا کایم کارخانہ ہے آج اس کا تو کل اس کا	مشكل الفاظ كي تشريح بطلباء كي تقليدي بلندخواني ، اصلاحِ	با دشاہ بہا درشاہ نظفر کے بھانج تھاوراس دور میں مغلوں کے یہاں کس طرح کے ماحول تھا، ان کے کیا		
	زمانہ ہے' بیربات مرزاچپاتی نے کیوں کہی اوراس کا	تلفظ تفهيمي سوالات ،اعاد وُسبق	شوق ہوا کرتے تھے مگر وقت اور حکومت ختم ہوجانے کے بعد کیسا وقت ان لوگوں پر آیا اور یہ بھی بتانا کہ		
	مطلب کیاہے؟ اس کا جواب خودلکھ کرلائیں گے۔		دنیا کی ہر چیز فانی ہے ہر چیز کوز وال ہے، چاہے وہ انسان کی زندگی ہو چیزیں ہوں یا کوئی حکومت ہو ہر چیز		
			کونتم ہونا ہوگااس کی دجہ کچھ بھی بن سکتی ہے۔		
سوالات وجوابات كرانا	جگر مراد آبادی کے بارے میں پڑھنے کے بعد طلباء	سابقە معلومات، تىہيدى ڭفتگو، معلّمەكى معيارى بلندخوانى،	[،] جگرصا حب محم ^ط فیل کا خاکہ ہے جو کہ جگر مرادآبادی کی شاعر ی اور شخصی خوبیوں پر ککھا گیا ہے۔محم ^{طف} یل	جگرصا <i>ح</i> ب	41
خلاصه کرا نا	ے جگر مرادآبادی کا کم سے کم ایک شعر ہر بچے سے	مشكل الفاظ كي تشريح بطلباء كي تقليدي بلندخواني ،اصلاحِ	نے اس سبق میں یہ بتایا ہے کہ وہ جگرصاحب کی کن خصوصیات سے متاثر ہوئے اوران کی آواز ،ان کی		
	سناجائےگا ۔	تلفظ تفهيمي سوالات ،اعاد وُسبق	شاعری،ان کی شخصیت میں کون کون سی خو بیاں تھیں ۔		

				قواعد	
فعل ادراس کی اقسام کی تعریف مع	طلبا کو کچھ جملے دیئے جائنگے جس میں سےان کوفعل کی	ستدلالي طريقه	طلبا كوفعل اوراس كى اقسام(فعلِ لازم، فعلِ متعدى فعلِ مركب فعلِ ماقص فعلِ معروف فعلِ	فعل اورفعل کی اقسام	42
مثال کھوانا۔	اقسام کو پہچاننا ہوگا۔		مجہول، فعلِ ماضی فعلِ حال، فعلِ مستقبّل) سے واقف کرا نااوران کومثال د کر شمجھا نا۔		
				علم بیان وبدیع	43
طلبا کوصنعتوں کی تعریف اور مثال کے	طلبا کواشعارد یئے جائنگے جس میں وہ نصاب میں شامل	استدلالي طريقة	طلبا کوشاعری کی ان صنعتوں کے بارے میں بتا نااور مثال دے کران کو صححا نا۔	تثبيه(تثبيه مفرد، تثبيه	
طور براشعار کھوانا۔	صنعتوں کی نشاندہی کرینگے۔			مرکب)	
				استعاره، کنامیہ، صنعتِ	
				تضاد بصنعت تلميح بتسني	
				تغليل)	
طلبا كومحاور ب اور ضرب الامثال ديئ	طلبا کومحاوے اور کہاونیں لکھ کرلا نا۔	ستدلالي طريقته	محاوروں اور کہاوتوں کے بارے میں بتاتے ہوئے ان کا استعال کرناسکھا نا۔	محاور بےاور ضرب	44
جائئك اوران كوجملوں ميں استعال كيا				الامثال	
جائےگا۔					
نصاب میں شامل رموز واوقاف کی	طلباءكوايك اقتباس دياجائحكا، طلباءانس اقتباس	ستدلالي طريقته	طلباءكورموز واوقاف كامطلب اوران كااستعال شمجحاما جائح گا۔	رموز واوقاف	45
تعریف اورمثالیں کھوائی جائنگیں ۔	میں اپنی شمجھ سے رموز واوقاف کا استعال کرینگے۔			(نتمه، سکته	
				،رابطه،سواليه، فجائبه)	
نصاب میں شامل شعری اصطلاحات جو	جماعت کے شبقی بچّوں کو جاِرگروہ میں بانثا جائے گااور	ستدلالي طريقة	طلباء شاعری کی مختلف اصناف شخن سے پہلے ہی واقف ہو چکے ہو نگے۔اس لیےطلباءکوان شعری	شعرى اصطلاحات	46
طلباءلکھ کرلائنگے انکی جانچ دوسرے گروہ	ہرگروہ کو پچھاصطلاح دی جائنگی اوروہ دی گئیاصطلاح		اصلا حات کو شمجھاتے وقت ان سے ہی مثال دے کر پو چھاجائے گا کہ کون تی اصطلاح کو کیا کہتے ہیں۔	(مصرع، شعر، بند، قافیه،	
<i>سے کر</i> انااور پھراس کوخودد کچھنااور بتانا	کومدل انداز میں پیش کرینگے۔			رديف مقطع مطلع ،حسنِ	
که کیاغلطیاں باقی رہ گئیں۔	جوگردہ اس کا مکوسب سے بہتراندازادرطریقے سے			مطلع)	
	کرےگادہانعام کا ^{مست} حق ہوگا۔				
طلباءكوخط اور درخواست لكصوانا _	طلباءكوخط ادر درخواست کے لیے ایک ایک سوال	استدلالي طريقه	طلباءكوخط ودرخواست لكصنه كاطريقة سكحها نا	خط ودرخواست	47
	د یاجائے گااوردہ اس عنوان پر ککھ خطاور درخواست لکھ				
	كرلانكك -				
کم سے کم ایک مضمون بچوں کوکھوا نا۔	طلبا کو کچھضمون لکھنے کے لیے دیئے جائنگے ۔	ليكجر كاطريقه،استدلالى طريقه	طلبا کومضمون نگاری کاطبقہ سکھانا۔	مضمون نگاری	48

ARABIC

Activity	Teaching Aids	Methodology	Objective/Learning Outcome	Lesson/Chapter Names	S. No.
اینتخب افعال کی گردان ۔	عربی ^ک ے جملہ فعلیہ کی شکل میں اپنی	ا_عبارت خوانی_	ا_جمله فعليه کی تعريف وضروری	الدَّرِسُ الأَوَّلُ	01
۲_جمله فعلیہ کے مختلف صیغوں	جماعت كالعارف.	۲ پسبق کا تعارف په	تفصيل سےواقفيت۔	يَقْضِي سعيدٌ اجَازتَه في الدِّراسة	
<i>سے ج</i> ملہ سازی کی مثق ۔		۳۔صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح۔	۲۔ جملہ فعلیہ کے قواعد کی معلومات۔		
س _ق واعد جملہ کے مطابق خالی جگہیں پر		^ہ م _مشکل الفاظ کے معانی واستعال _			
كرنا_		۵ _ سبق کا ترجمہ وتشریح _			
ا۔ سبق سے مبتدا کی تلاش۔	كتاب ميں ديئے گئے کلمات کا جملوں ميں	ا_عبارت خوانی_	ا_مرفوعات کی تعریف سے واقفیت ۔	الدَّرسُالثَّانيُ	02
۲ پسوال د جواب په	استعال	۲ پسبق کا تعارف په	۲_مرفوعات کی تمام اقسام کا تعارف۔	مَكتبةُ المدرسَة	
س مرفوعات سےخالی جگہیں پر کرنا۔		۳۔صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح۔			
		^ہ م۔مشکل الفاظ کے معانی واستعال ۔			
		۵ _ سبق کا ترجمہ وتشریح _			
ا. معتل دادی معتل یا ئی کی	عربی زبان میں نظم کی تلخیص	ا_عبارت خوانی_	اء عربی زبان کے منظوم اسلوب کی	اللَّرسُ الرَّابِع	04
گردان-		۲ پسبق کا تعارف په	معرفت ۔	عُصفور الجنَّة (نظم)	
۲۔چندمنتخب کلمات کے معانی۔		۳۔صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح۔	۲۔ صرفی/نحوی قواعدےاجراء میں		
۳۔ چند مفردات کی جمع۔		^ہ م۔مشکل الفاظ کے معانی واستعال ۔	مہارت۔		
		۵ پسبق کا ترجمہ دنشر تک پ			

ا_مرفوعات ومنصوبات كالحاظ كرت	چند منصوبات کا جملوں میں استعال	ا_عبارت خوانی_	ا_منصوبات کی تعریف سے واقفیت ۔	الدّرسالخامسُ	05
ہوئے جملوں پراعرب لگانا۔		۲ پسبق کا تعارف په	۲_منصوبات کی تمام اقسام کا تعارف۔	في قاعَة الامتِحَان	
۲_سول وجواب_		۳۔صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح ۔			
		^ہ م۔مشکل الفاظ کے معانی واستعال ۔			
		۵ _ سبق کا ترجمہ وتشریح _			
ايسبق سے حروف عطف کی تلاش۔	حروف عطف پرشتمل جملوں کی تکوین	ا_عبارت خوانی _	ا_حروف عطف کی تعریف وضروری	الدَّرسُالسَّابِع	07
۲_سوال وجواب_		۲ پسبق کا تعارف په	تفصيل سے واقفيت۔	جَولَة في دهُلِي	
۳۔ حروف عطف سےخالی جگہیر		۳_صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح ۔	۲_عطف کےاستعال میں پختگی۔		
برکرنا۔		^ہ م۔مشکل الفاظ کے معانی واستعال ۔			
		۵ _ سبق کا ترجمہ وتشریح _			
ا۔میدان میں لے جا کر کھلا نااورا تر	تثنيه(اساءافعال) کےاستعال رمینی مختصر	ا_عبارت خوانی _	ایثنی کی تعریف واعراب سے واقفیت ۔	الدَّرسُالتَّاسع	09
کھیل سے متعلق متنی کے جملے بنوانا۔	<u>پيراگراف</u>	۲ پسبق کا تعارف په	۲ یختلف اساءوا فعال کے مثنی میں	شكيلٌ و حميدٌ يُسافرانِ الى ممبائي	
۲_چندافعال کی گردان_		۳_صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح ۔	استعال پرقدرت۔		
۳۔ مثنی سےخالی جگہیں پر کرنا۔		^ہ م۔مشکل الفاظ کے معانی واستعال ۔			
		۵ _ سبق کا ترجمہ وتشریح _			
ا۔مزید فیہ کے افعال کی گردان	مختلف تصاوير دكها كران سے متعلق جملوں	ا_عبارت خوانی _	ا_گزشتة فواعد کا اجراء_	الدَّرسُالعَاشر	10
۲_متصل ومنفصل ضائر کی پیچان کی	کی تکوین۔	۲ پسبق کا تعارف په	۲۔تکوین جمل میں پختگ۔	فِي يَومٍ ماطِر	
مثق-		۳_صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح ۔			
۳۔ چند ضائر کا جملوں میر		^ہ م۔مشکل الفاظ کے معانی واستعال ۔			
					1
	۱۔ مرفوعات و منصوبات کالحاظ کرنے ہوئے جملوں پر اعرب لگانا۔ ۲۔ سول وجواب۔ ۲۔ سوال وجواب۔ ۳۔ حرم ف عطف سے خالی جگہ پر ۳۔ حرم ف عطف سے خالی جگہ پر ۳۔ حرم ف عطف سے خالی جگہ پر ۳۔ حرم ف عطف سے خالی جگہ پر ۲۔ میدان میں لے جا کر کھلا نا اور ا ۲۔ میدان میں لے جا کر کھلا نا اور ا ۲۔ میدان میں کے جلے بنوا نا۔ ۲۔ متنی سے خالی جگہ ہیں پر کرنا۔ ۲۔ متنی سے خالی جگہ ہیں پر کرنا۔ ۲۔ متنی سے خالی جگہ ہیں پر کرنا۔ ۲۔ چند صفائر کا جملوں میر ۳۔ چند صفائر کا جملوں میر	چند منصوبات کا جملول میں استعمال چند منصوبات کا جملوں میں استعمال جو نے جملوں پر اعرب لگانا۔ حروف عطف پر شمتل جملوں کی تکوین حروف عطف پر شمتل جملوں کی تکوین حروف عطف سی مالاش حروف عطف کی تلاش حروف عطف کی تلاش کی تلاش کی تلاش کی تلاش حروف عطف کی تلاش کی تلان کی تلان کی تلام کی تلان کی تلان کی تلام کی تل	۱-عبارت خوانی .احبارت خوانی .احبارت خوانی .۲-سین کا تعارف .۲-سین کا تعارف .جو تحبلوں پراعرب لگانا .۳-هرنی / نموی قاعد وی خبروری توضیح .۲-سین کا ترجد و تحبلوں پراعرب لگانا .۳-هنگل الفاظ کے معانی واستعمال .۲- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۵-سین کا ترجم و تخبر .۲- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۵-سین کا ترجم و تخبر .۲- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۳-هنگل الفاظ کے معانی واستعمال .۲- مین کا ترجم و تحبلات کی تعاش .۹- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۲- مین کا ترجم و تحبلات کی تعاش .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۲- مین کا تو توضیح .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۹- معلق کی تعاش .۲- مین کا ترجم و تحبلات .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۳- مری / نموی تا تعد .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۹- معانی واستعمال .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۹- معانی واستعمال .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۹- معانی واستعمال .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۹- معانی واستعمال .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۹- معانی واستعمال .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۹- معانی والی .۳- منگل الفاظ کے معانی واستعمال .۹- معانی واستعمال .۳- معانی واستعمال .۹- معانی واستعمال .۹- معانی وا	ا استعوبات کی تریف دانتید - اسمبار تدانی - اسمبار کی ترایف - اسمبار کی ترایف - اسر فرمان دستوبات کا کا لاکر - ۲ منصوبات کی تمام اقدار قد - ۲ سبق کا نقار قد - ۲ مستوبات کی تمام اقدام کا نقار قد - ۲ مستوبات کی تعدد کی شروری اقد شخی - ۲ مستوبات اقد اقد - ۲ مستوبات اقدام اور جواب - ۲ مستوبات اور جواب - ۲ مستوبات اقدام اور جواب - ۲ مستوبات اور اور اور خوشی - ۲ مستوبات اور اور اور خوشی - ۲ مستوبات اور اور اور خوشی - ۲ مستوبات اور اور - ۲ مستوبات اور اور اور خوشی - ۲ مستوبات اور اور اور خوشی - ۲ مستوبات اور اور اور خوشی - ۲ مستوبات اور اور اور اور اور خوشی - ۲ مستوبات - ۲ مستوب - ۲ مستوبات - ۲ مستوبات - ۲ مستوبات - ۲ مستوبات - ۲ مستوب	الذرم الخلصش المستعمان المستعبان المستعبان المستعبان المروى التقيد المستعبان المستعبان المستعبان المروم عادة مستعبان المستعبان المستعب المستعبان المستعب المستعبان المستعبين المستعبان المستعب المستعب المستعبين المستعبان المستعب المستعبين المستعبين المستعبان المستعب المستعبان المستعب المستعبان المستعبان المستعبان المستعبان المستعب المستعبين المستعب المستعبان المستعب المستعبين المستعبان المستعبين المستعب المستعبين المستعب المستعبين المستعبين المستعبين المستعبان المستعب المستعبين المستعبان المستعبان المستعبين المستعب المستعبين المستعبين المستعبان المستعبان المستعبان المستعب المستعبان المستعب المستعبين المستعبان المستعب المستعبين المستعبين المستعبين المستعب المستعبين المستعبان المستعبين المستعبين المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب المستعبين المستعب المستعب المستعب المستعبان مستعبان المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب المستعبان المستعب المستعب المستعب المستعبين المستعب المستعبس المستعبس المستعبان المستعبان المستعبان المستعبان المستعبان المستعب المستعبان المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب المستعبان المستعب المستعب المستعب المستعب المستعب ال المستعبان المستعب المستعب المستعب المستعب المستعبان مستعب المستعبان المستعب المستعبين المستعب المستعبي المستعل المستان المستعان المستعب المستعب المستعب المستعب المستعبي المستعام الممستعبان المستعب المستعامي المستعب المستعب المستعب الم

ſ	ارمناسب ضمير سے مبتدا کا	صائرچارٹ	ا_عبارت خوانی_	ا۔اسم ضمیر کی تعریف سے واقفیت۔	الدَّرسُ الحَاديُ عشر	11
	ا بنخاب -		۲ پسبق کا تعارف په	۲۔اسم ضمیر کی اقسام سے واقفیت۔	أحمَد وأمانيُ في انُتِظار الأصُدقاءِ	
	۲_سوال د جواب_		۳_صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح ۔			
	۳_خائر سےخالی جگہیں پر کرنا۔		^ہ م۔مشکل الفاظ کے معانی واستعال ۔			
			۵ _ سبق کا ترجمہ وتشریح _			
	ا طلبہ کومیدان میں کھلاتے ہوئے	لَنُ اور لَمْ کے استعال کے ساتھ منتخب	ا_عبارت خوانی_	ا فعل مضارع کے نواصب وجوازم سے	الدَّر سُ الثَّالث عَشر	13
	نواصب وجوازم کی مشق کرانا۔	افعا کی گردان	۲ پسبق کا تعارف په	واقفيت _	في ميدانِ اللّعبِ	
	۲_چندجد يدالفاظ کاجملوں ميں		۳_صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح ۔	۲_نوصب وجوازم کےاستعال میں		
	استعال-		^ہ م _مشکل الفاظ کے معانی واستعال _	يختل-		
	۳_سوال وجواب_		۵ _ سبق کا ترجمہ وتشریح _			
	ارسبق ہے جمع مذکر سالم کی تلاش۔	جمع مذکر سالم کے استعال پرمبنی جملوں کی	ا_عبارت خوانی _	ا بے جمع کی تعریف سے واقفیت ب	الدَّرسُ الخَامس عَشر	15
	۲ پسوال وجواب په	تكوين	۲ _ سبق کا تعارف _	۲۔ جمع کی اقسام(خصوصا جمع مذکر	الهِندُ	
	۳۔ چند الفاظ کا جملوں میں		۳ پصر فی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح پ	سالم) کا تعارف۔		
	استعال-		^{مہ} _مشکل الفاظ کے معانی واستعال _			
			۵ _ سبق کا ترجمہ وتشریح _			
	ايسبق ہے جمع مؤنث سالم کی	جمع مؤنث سالم کے چندصیغوں کا جملوں	ا_عبارت خوانی _	ا بے جمع مؤنث سالم کی معرفت ۔	اللَّرسُ السَّادس عَشر	16
	تلاش_	میں استعال	۲_سبق کا تعارف _	۲_جمع کے صیغوں کے استعال میں	مدرسَةُ البُناتِ	
			•			1
	۲۔سوال وجواب۔		س _صر فی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح _	مهارت _		
	۲۔سوال وجواب۔ ۳۔ چند مفردات کی جمع(مؤنث		۳ _صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح _ ۴ _مشکل الفاظ کے معانی واستعال _	مہارت۔		

ا۔مفرد سے جمع بنانے کی مثق۔	مختلف جموعات كاجملوں ميں استعال	ا_عبارت خوانی_	ا_جمع کے مختلف صیغوں کی مثق میں	الدَّرسُالسّابع عَشر	17
۲۔ جمع سے مفرد بنانے کی مشق۔		۲ پسبق کا تعارف په	يختگ-	نبيلٌ يُسافر الى مَدينةِ تِشنّائي	
۳۔ چندا فعال کی گردان ۔		۳_صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح۔	۲_جمع کی دوسری قشم''جمع مکسر'' سے		
		^ہ _مشکل الفاظ کے معانی واستعال _	واقفيت		
		۵ پسبق کا ترجمہ وتشریح پ			
النظم كوزباني يا دكرانا _	نظم کی خوش خطی	ا_عبارت خوانی_	اء ینظم کےاسلوب کی معلومات۔	الدَّرسُ الثَّامنِ عَشر	18
۲_دوافعال کی ماضی ومضاع کی		۲ پسبق کا تعارف به	۲۔ صرفی /نحوی قواعد کے اجراء میں	عِيدُ استِقلال الُهندِ (نظم)	
گردان _		۳_صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح۔	مہارت _		
۳_مفرد سے جمع و ب ^{عک} س ۔		^ہ مشکل الفاظ کے معانی واستعال ۔			
		۵ _ سبق کا ترجمہ وتشریح _			
ا_سبقنون تا کید کے استعال	نون تا کید کی دونوں قسموں کی گردان کا	ا_عبارت خوانی_	ا_نون تا کید کی دونوں قسموں کے تعریف	اللَّدِسُالتَّاسِعِ عَشر	19
پېينى افعال مضارع كى تلاش _	<i>چارٹ</i>	۲_سبق کا تعارف۔	<i>سے</i> واقفیت ۔	حامدٌ يُسافرُ الٰي كلِّيته	
۲_سوال وجواب_		۳_صرفی /نحوی قاعدہ کی ضروری توضیح۔	۲_دونوں کےاستعال پرقدرت۔		
س ^{صی} ح وغلط کی پہچان۔		س _{ا م} شکل الفاظ کے معانی واستعال ۔			
		۵ پسبق کا ترجمہ دتشریح پ			